

**DIPLOMSKI STUDIJSKI PROGRAM IZ
PSIHOLOGIJE**

U Zagrebu, 01. rujan 2013.

**Odsjek za psihologiju
Filozofskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu**

1. UVOD

a) Razlozi za pokretanje studija

Važnost psihološke djelatnosti i razlozi za organiziranje studija psihologije jasno su istaknuti u Zakonu o psihološkoj djelatnosti:

«Opći cilj psihološke djelatnosti je unapređivanje kvalitete života pojedinaca, skupina i ljudske zajednice»

«Psihološka djelatnost uključena je u sva područja ljudskog života, a posebice u ona koja se odnose na rad i organizaciju rada, zapošljavanje i profesionalnu orijentaciju, komunikaciju i tržište, odgoj i obrazovanje, istraživanje, zdravstvo, šport, socijalnu skrb, promet, pravosuđe, vojsku i policiju.» (Članak 3.).

«Psihološkom djelatnošću kao zanimanjem mogu se baviti samo psiholozi» (Članak 5.)

Psiholog je osoba koja je završila obrazovanje (akademsko) namijenjeno izobrazbi psihologa. (Članak 6.).

U suvremenom društvu psiholog je stručnjak za kojim postoji potreba u svim djelatnostima, a osobito u predškolskom i školskom sustavu, u zdravstvu, socijalnoj skrbi, pri pružanju psihološke pomoći svim ratnim stradalnicima, u vojsci, gospodarstvu.

U cijeloj su Europi studiji kojima se osposobljavaju psiholozi slično strukturirani i temelje se na najnovijim spoznajama temeljnih i primijenjenih psihologijskih istraživanja i, dakako, zahvaljujući upravo stalnim istraživačkim naporima psihologa (kao i drugih stručnjaka iz područja neuroznanosti te društvenih znanosti) neprestano se obnavljaju. Ti studiji najčešće traju pet akademskih godina, a postoji, također, potreba za kontinuiranim usavršavanjem i usmjeravanjem u posebna psihologijska područja nakon diplomiranja (različiti oblici poslijediplomskih studija i cjeloživotnog obrazovanja).

EFPPA (Zajednica europskih društava psihologa) je izradila okvir obrazovanja psihologa koji će biti osnovica za europsku diplomu psihologa. Taj okvir napravljen je sukladno Bolonjskoj deklaraciji i predviđa petogodišnji studij po načelu 3+2, s tim da preddiplomski studij ne osposobljava studente za zanimanje psihologa ni u kojem obliku. Program studija psihologije na Filozofskom fakultetu izrađen je sukladno okvirima koje je izradila EFPPA (nalazi se u prilogu).

b) Dosadašnja iskustva predlagača u provođenju ekvivalentnih ili sličnih programa

Odsjek za psihologiju razvio se iz Laboratorija za psihologiju, koji je Ramiro Bujas osnovao 1920. godine pri Institutu za fiziologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dvije godine kasnije osnovana je Katedra za psihologiju, koja je 1929. postala Odsjek za psihologiju. Drugim riječima, studij psihologije izvodi se na Sveučilištu u Zagrebu već 76 godina te je najstariji studij psihologije u državi. Dosadašnjim programima obrazovan je velik broj psihologa koji uspješno rade u različitim djelatnostima, pri čemu se programi kontinuirano unapređuju, osuvremenjuju i poboljšavaju.

c) Mogući partneri izvan visokoškolskog sustava

Psiholozi rade u najrazličitijim djelatnostima i već je razvijena suradnja Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu s brojnim institucijama i gospodarstvenim subjektima. Za obrazovanje psihologa zainteresiran je javni sektor (obrazovanje, znanost, zdravstvo, socijalna skrb, vojne institucije, itd.) te gospodarstveni subjekti, posebno odjeli upravljanja ljudskim potencijalima, marketing, i sl. Kako se dio nastave održava u navedenim institucijama, naši studenti tamo provode praksu, te se po završetku studija u njima zapošljavaju, očekujemo i daljnju uspješnu suradnju i podršku. Nastavnici i studenti Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu također uspješno surađuju s nevladinim organizacijama, međunarodnim udrugama i lokalnim zajednicama kroz brojne zajedničke projekte te nesumnjivo postoji i njihov interes za daljnji razvoj našeg studija psihologije.

d) Otvorenost studija prema pokretljivosti studenata

U skladu s temeljnim načelima Bolonjske deklaracije, Odsjek za psihologiju zainteresiran je za postizanje maksimalne otvorenosti studija i pokretljivosti studenata kako unutar Republike Hrvatske tako i u europskim okvirima. Jedan od načina da se to postigne jest upravo naše nastojanje da se organizacija studija u potpunosti uskladi s preporukama Europskog okvira za obrazovanje psihologa (EuroPsyT).

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studija: Psihologija

2.2. Nositelj studija: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Izvođač studija: Odsjek za psihologiju

2.3. Trajanje studija:

preddiplomski studij – 6 semestara

diplomski studij – 4 semestra

2.6. Diplomski studij:

Temeljni cilj diplomskog studija psihologije jest stjecanje istraživačkih i stručnih kompetencija u psihologiji: (a) metodološkom edukacijom osposobljava se studente/ice za samostalno koncipiranje i provođenje psihologijskih istraživanja; planiranje, provođenje i evaluaciju projekata i programa; (b) stjecanje znanja iz određenog područja primijenjene psihologije (primjerice, iz industrijske ili školske ili kliničke psihologije) te stručnih znanja i vještina potrebnih za rad u praksi; (c) djelotvorno rješavanje stručnih problema na temelju profesionalnih znanja i vještina te kritičkog i kreativnog mišljenja; (d) sposobnost profesionalnog komuniciranja s klijentima kao i s članovima interdisciplinarnih timova; (e) pripremljenost za nastavak znanstvenog i stručnog usavršavanja; (f) osposobljenost za obavljanje profesionalnih zadaća i rješavanje stručnih problema na nužnoj etičkoj razini.

Psiholozi se, kao stručni suradnici, zapošljavaju u svim djelatnostima suvremenog društva: predškolske institucije, osnovna škola, srednja škola, visokoškolsko obrazovanje, socijalna skrb, zapošljavanje, zdravstvo, gospodarstvo, policija, vojska, trgovina (marketing), državne i upravne institucije (kao što su gospodarstvene i slične komore, državni zavodi za socijalnu skrb itd.).

Za praćenje ovog programa nužan je završen program kojim se stječe naziv *baccalaurea/baccalaureus društvenih znanosti, smjer psihologija*.

2.8. Stručni ili akademski naziv koji se stječe završetkom studija:

Završetkom diplomskog studija stječe se naziv *magistar/magistra psihologije*.

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Popisi obveznih i izbornih predmeta diplomskog studija, s brojem sati i aktivne nastave i brojem ECTS bodova, prikazani su u tablicama.

Plan diplomskog studija

PREDMET	I. godina		II. godina	
	1. semestar	2. semestar	3. semestar	4. semestar
Odabir i razvoj osoblja		5 (7)		
Motivacija i radno ponašanje	4 (6)			
Klinička procjena psihičkih poremećaja	6 (7)			
Psihoterapijski pravci			2 (4)	
Psihologija obrazovanja: učenje i poučavanje	4 (5)			
Psihologija obrazovanja: motivacijsko-socijalni procesi		4 (6)		
Procjenjivanje ličnosti		3 (4)		
Psihologijski praktikum III		5 (7)		
Psihometrija	4 (5)			
Etika istraživačke i stručne djelatnosti psihologa			2 (2)	
Socijalni identitet i međugrupni odnosi			4 (6)	
Izborni kolegiji	5	8	16 *	4 (4)
<i>Sudjelovanje u istraživanjima</i>	50 sati do diplome (2)*			
<i>Praksa</i>				5 (6)
<i>Diplomski rad</i>				13 (15)
<i>Individualni rad s mentorom</i>				2 (5)
Ukupno sati (ECTS bodova)	24 (30)	24 (30)	24 (30)	24 (30)

u tablici je naveden broj sati tjedne nastave, dok se broj ECTS bodova nalazi u zagradama

Popis izbornih predmeta u diplomskom studiju

DIPLOMSKI STUDIJ	
Aktualni problemi psihologije rada	4 (5)
Dječja traumatska psihologija	3 (4)
Psihički poremećaji u djetinjstvu i mladosti	4 (5)
Ekološka razvojna psihologija	3 (4)
Ergonomijska psihologija	6 (7)
Forenzična psihologija	4 (5)
Genetika ponašanja	4 (5)
Grupni rad	4 (5)
Hormoni i ponašanje	3 (4)
Istraživanja s djecom	3 (4)
Klinička neuropsihologija	4 (5)
Kognitivni trening i rehabilitacija	4 (4)
Komparativna psihologija i etologija	3 (4)
Linearno strukturalno modeliranje	4 (5)
Multivarijatne metode: dimenzionalni modeli	4 (5)
Multivarijatne metode: prediktivni i klasifikacijski modeli	4 (5)
Napredni praktikum psihosocijalnog razvoja u adolescenciji	3 (4)
Nasilje u bliskim vezama	4 (6)
Očuvanje i unapređenje psihičkog zdravlja	4 (4)
Organizacijska psihologija	5 (6)
Osnove psihološkog savjetovanja	4 (5)
Osnovni praktikum psihosocijalnog razvoja u adolescenciji	3 (4)
Primijenjena razvojna psihologija	3 (4)
Primijenjena socijalna psihologija	4 (5)
Primjena računala u psihologiji	2 (3)
Psihički poremećaji – etiologija i dijagnostika	4 (5)
Psihički poremećaji – tretmani i intervencije	4 (5)
Psihodijagnostičke metode	4 (5)
Psihologija obrazovanja nadarenih učenika	4 (5)

Psihologija obrazovanja učenika s teškoćama u školi	4 (5)
Psihologija partnerskih odnosa	3 (4)
Psihologija pregovaranja	2 (3)
Psihologija rješavanja sukoba	3 (4)
Psihologija rata i mira	3 (4)
Psihologija roditeljstva	5 (6)
Psihološka procjena djece	4 (5)
Psihološko savjetovanje u kriznim situacijama	3 (4)
Psihologija seksualnosti	4 (5)
Psihopatologija u filmu	3 (3)
Složeni nacrti istraživanja	2 (3)
Teorija i praksa profesionalne orijentacije	3 (4)
Vojna psihologija	2 (3)
Zdravstvena psihologija	4 (5)
Psihologijska ljetna škola	(5)

**Popis predmeta obveznih za studente koji dodatno biraju i nastavničko usmjerenje na
diplomskom studiju**

Predmet	Broj sati (ECTS)
Metodika nastave psihologije	4 (5)
Metodički praktikum	4 (6)

3.2. Opis predmeta

3.2.3. DIPLOMSKI STUDIJ – OBAVEZNI PREDMETI

ODABIR I RAZVOJ OSOBLJA

Okvirni sadržaj predmeta

Selekcija i izobrazba: komplementarni pristupi prilagodbi ljudi njihovim poslovima. Posao i srodni pojmovi organizacijske strukture. Metode analize posla. Rekrutiranje, preSelekcija i selekcija. Seleksijske metode: testovi sposobnosti, upitnici ličnosti, radne karakteristike i preporuke, pristupni upitnici, intervju, radna kušnja, prosudbena središta. Prednosti i nedostaci pojedinih metoda. Validacija seleksijskih programa. Valjanost prediktora za različita zanimanja: mogućnost generalizacije valjanosti. Strategije donošenja seleksijskih odluka. Pravni i etički aspekti seleksijskih odluka. Funkcije profesionalnog osposobljavanja i usavršavanja. Psihologijski principi usvajanja znanja i razvoja vještina. Utvrđivanje obrazovnih potreba i razvoj programa izobrazbe. Metode i tehnike izobrazbe. Evaluacija obrazovnih programa. Izobrazba i organizacijska uspješnost. Organizacije utemeljene na znanju. Procjenjivanje radne uspješnosti: ciljevi i metode. Izvori pogrešaka pri procjenjivanju i načini njihova smanjivanja. Reakcije radnika na informacije o dobivenim procjenama. Selekcija, izobrazba i razvoj osoblja u sustavu upravljanja ljudskim potencijalima.

Cilj

Osposobiti studente za stručni rad na odabiru, izobrazbi i procjenjivanju osoblja. Po završetku nastave student će znati provesti analizu posla, razumjet će prednosti i nedostatke različitih seleksijskih metoda i biti će u stanju planirati i provesti seleksijski program. Razumjet će temeljne principe profesionalnog obrazovanja te naučiti metodologiju za procjenu obrazovnih potreba i evaluaciju obrazovnih rezultata. Biti će osposobljeni za razvoj i primjenu različitih postupaka procjene radne uspješnosti.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja kombinirana i 3 sata vježbi. Vježbe će uključiti analize poslova, upoznavanje i primjenjivanje testova i upitnika, vježbanje seleksijskog intervjua, planiranje i razvoj sustava procjenjivanja (npr. ljestvice sudova ili liste označavanja), razvoj postupaka za procjenu obrazovnih potreba i planiranje obrazovnih intervencija. Predviđene su posjete

organizacijama i analiza njihovih pristupa odabiru i razvoju osoblja. Znanje se provjerava na temelju ocjenjenih uradaka u vježbama i na završnom ispitu.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bahtijarević-Šiber, F. (1999). *Management ljudskih potencijala*. Zagreb: Golden marketing, (relevantna poglavlja).

Muchinsky, P.M. (2000). *Psychology applied to work* (6th ed). Belmont, CA: Wadsworth. (poglavlja 2, 3, 4, 5, 6 i 7).

Odabir aktualnih radova iz stručnih časopisa.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Anderson, N. i Herriot, P. (1997). *International handbook of selection and assessment*. Chichester: Wiley.

Dunnette, M.D. i Hough, L.M. (eds.) (1991). *Handbook of industrial and organizational psychology* (volume 2). Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.

Guion, R.M. (1998). *Assessment measurement, and prediction for personnel decisions*. Mahwah: New Jersey.

Bodovna vrijednost predmeta

7 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta

MOTIVACIJA I RADNO PONAŠANJE

Okvirni sadržaj predmeta

Motivacija i radna uspješnost. Pregled glavnih čimbenika koji utječu na motivaciju za rad. Teorije motivacije za rad: Maslowljeva teorija hijerarhije potreba, Herzbergova dvo-faktorska teorija, McClellandova teorija potrebe za postignućem, teorija očekivanja, teorija jednakosti, teorija postavljanja ciljeva. Implikacije pojedinih teorija za strategije motiviranja ljudi. Stavovi prema radu: zaokupljenost radom, organizacijska odanost, zadovoljstvo u poslu. Radne vrijednosti. Stavovi i radni učinak. Posljedice nepovoljnih stavova: izostanci, fluktuacija, zakašnjavanje, devijantno ponašanje. Organizacija rada i motivacija: tradicionalni pristupi, noviji pristupi. Model karakteristika posla i načela obogaćenja rada. Nove tehnologije i oblikovanje rada. Sustavi raspodjele plaće. Metode procjene poslova. Oblikovanje poticajnog sustava nagrađivanja. Vođenje i rukovođenje: teoretski pristupi razumijevanju vodstva. Stilovi rukovođenja: osoblju-usmjereno i poslu-usmjereno rukovođenje. Transformacijsko i karizmatičko vodstvo. Motivacijske implikacije različitih stilova vodstva. Rukovođenje postavljanjem ciljeva. Rukovođenje koje potiče inicijativu osoblja. Međukulturalni aspekti motivacije za rad i njihove implikacije.

Cilj

Razumjeti proces radne motivacije i naučiti različite pristupe motiviranju zaposlenika u organizacijama. Student će upoznati glavne teorije motivacije za rad, naučit će mjeriti stavove prema radu i razumjet će kako oblikovanje posla, sustavi nagrađivanja i rukovodna praksa utječu na motivaciju i radno ponašanje.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja, 1 sat vježbi i 1 sat seminara te studija slučajeva. Vježbe uključuju: upoznavanje i primjenu upitnika za procjenu motivacijskih potencijala, metodu za procjenu poslova te postupaka istraživanja i procjene motivacijske strategije neke radne organizacije. Predviđene su posjete organizacijama i analiza njihovih sustava motiviranja. Znanje se provjerava na temelju uradaka u vježbama i na završnom ispitu.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bahtijarević-Šiber, F. (1999). *Management ljudskih potencijala*. Zagreb: Golden marketing. (relevantna poglavlja).

Muchinsky, P.M. (2000). *Psychology applied to work* (6th ed). Belmont, CA: Wadsworth.
(poglavlja 8, 9, 10, 11, 12).

Odabir aktualnih radova iz stručnih časopisa

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Kanfer, R. (1990). *Motivation Theory and Industrial and Organizational Psychology*. In Dunnette, M.D. i Hough, L.M. (eds.) *Handbook of Industrial and Organizational Psychology* (Volume 2). Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.

Steers, R.M. i Porter, L.W.(1991). *Motivation and Work Behavior*. McGraw-Hill.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta

KLINIČKA PROCJENA PSIHIČKIH POREMEĆAJA

Okvirni sadržaj predmeta

Klasifikacija i dijagnoza psihičkih poremećaja. Upoznavanje i usporedba DSM-IV i MKB-10 dijagnostičkih klasifikacija. Kritika dijagnostike koja je isključivo kategorijalna. Ciljevi kliničke procjene. Dijagnostički cilj. Prognostički cilj. Upoznavanje s postupcima kliničke procjene. Klinički intervju. Psihologijski mjerni instrumenti i tehnike u kliničkoj praksi. Klinička procjena anksioznih poremećaja, poremećaja raspoloženja, poremećaja ličnosti, shizofrenije, poremećaja vezani za psihoaktivne tvari, poremećaja nagona, psihoorganskih poremećaja i poremećaja dječje dobi. Pisanje nalaza i mišljenja psihologa.

Cilj

Studenti će se upoznati s kliničkim slikama različitih psihičkih poremećaja i razumjet će probleme u klasifikaciji i dijagnostici poremećaja. Naučit će proces kliničke procjene i primjenu različitih metoda procjene. Bit će osposobljen za provođenje kliničkog intervjua. Razvit će vještinu potrebnu za kliničku primjenu psihologijskih instrumenata. Znat će napisati nalaz kliničke procjene i postupke koji slijede nakon dijagnostike.

Oblik provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja kombinirana sa seminarima i vježbama. Vježbe će se provoditi na psihijatrijskim odjelima, a uključivat će provođenje intervjua i primjenu psihologijskih mjernih instrumenata na osobama s psihičkim poremećajima, te interpretacija rezultata. Seminarski radovi će se odnositi na prikaze slučajeva.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz obavezne izvještaje, te na kraju nastave pismenim, usmenim i praktičnim dijelom ispita.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Davison, G.C. i Neale, J.M. (1999). *Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Nietzel, M.T., Bernstein, D.A. i Milich, A. (2001). *Uvod u kliničku psihologiju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Galić, S. (2002). *Neuropsihologijska procjena*. Jastrebarsko: Naklada Slap. (Odabrana poglavlja).

Carson, R.C., Butcher J.N. i Mineka, S. (2002). *Fundamentals of Abnormal Psychology*. Boston: Allyn and Bacon.

Groth-Marnath, G. (1997). *Handbook of Psychological Assessment*. New York: Wiley & sons.

Bodovna vrijednost predmeta

7 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od tri dijela: pismenog, usmenog i praktičnog.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

PSIHOTERAPIJSKI PRAVCI

Okvirni sadržaj predmeta

Općenito o kliničkim intervencijama. Psihoanalitička terapija. Egzistencijalistička terapija i terapija usmjerena na klijenta. Geštalt terapija. Transakcijska analiza. Realitetna terapija. Bihevioralna terapija. Kognitivno-bihevioralna terapija. Feministička terapija. Sistemska obiteljska terapija. Integrativna terapija.

Cilj

Studenti će upoznati opća načela psihoterapijskih i savjetodavnih aktivnosti te teorijske i praktične osnove najvažnijih pravaca u psihoterapiji i psihološkom savjetovanju. Moći će razlikovati terapijske pravce prema njihovim osnivačima i najpoznatijim predstavnicima, teorijama i modelima ličnosti koje stoje u njihovoj osnovi, objašnjenjima nastanka psihičkih poremećaja i prema mehanizmima terapijskog djelovanja. Osim toga, upoznat će kvalitete i manjkavosti pojedinih terapijskih pravaca u tretmanu određenih psihičkih teškoća te prepoznati kako su psihoterapijski pravci utjecali jedan na drugoga.

Oblik provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja tjedno. Provjera znanja provodi se pismenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Corey, G. (2004). *Teorija i praksa psihološkog savjetovanja i psihoterapije*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Lojk, L. (2001). *Znanstvena utemeljenost realitetne terapije*. Zagreb: Alinea.

Nietzel, M.T., Bernstein, D.A. i Milich, R. (2002). *Uvod u kliničku psihologiju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Corey, G. (2001). *Case approach to counseling and psychotherapy*. Belmont: Brooks/Cole.

Pervin, O.J. (1997). *Personality: Theory and research*. New York: John Wiley & Sons.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

PSIHOLOGIJA OBRAZOVANJA: UČENJE I POUČAVANJE

Okvirni sadržaj predmeta

Ciljevi i metode istraživanja u psihologiji obrazovanja. Determinante ishoda učenja: osobine učenika i karakteristike obrazovnog konteksta. Primjena teorijskih pristupa procesu učenja u školskom kontekstu. Pristupi poučavanju. Metode poučavanja. Poučavanje specifičnih sadržaja: čitanje i pisanje, rješavanje matematičkih problema, znanstveno zaključivanje. Poučavanje vještina učenja. Procjenjivanje i mjerenje školskog postignuća učenika. Evaluacija rada nastavnika.

Cilj

Studenti će upoznati glavne pojmove, teorijske modele i metode istraživanja u području učenja i poučavanja. Očekuje se da studenti shvate odnos između procesa poučavanja i ishoda učenja u pojedinim akademskim domenama. Studenti će moći primjenjivati neke od glavnih psiholoških mjernih instrumenata za utvrđivanje osobina učenika kao i postupke za provjeru i procjenu školskog postignuća. Moći će primijeniti u radu s učenicima i nastavnicima postupke za poticanje razvoja strategija i tehnika učenja i vještina poučavanja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi kroz predavanja i vježbe u jednom semestru (2+2). Uradak studenta prati se kroz izvedbu vježbi i završni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić V. i Miljković, D. (2003). *Psihologija obrazovanja*. Zagreb: IEP. (poglavlja 1,2,3,6,7).

Woolfolk, A. (2005). *Educational psychology*. Boston: Allyn and Bacon.

Cohen, L, Manion, L. i Morrison, K. (2005). *Metode obrazovnih istraživanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Čudina Obradović, M. (2004). *Kad kraljevna piše kraljeviću*. Zagreb: Pučko otvoreno učilište Korak po korak.

Grgin, T. (2001). *Školsko ocjenjivanje znanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Liebeck, P. (1995). *Kako djeca uče matematiku*. Zagreb: Educa.

Schunk, D.H. (2000). *Learning theories: an educational perspective*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Vlahović-Štetić, V. i Vizek Vidović, V. (1998). *Kladim se da možeš – psihološki aspekti početnog učenja matematike*. Zagreb: Udruga roditelja "Korak po korak".

Zarevski (ur.) (2000). *Učitelji za učitelje*. Zagreb:IEP.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Pisano i usmeno, a završna ocjena je kombinacija uratka studenta tijekom nastave i na ispitima.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

PSIHOLOGIJA OBRAZOVANJA: MOTIVACIJSKO-SOCIJALNI PROCESI

Okvirni sadržaj predmeta

Unutrašnji i vanjski uvjeti učenja. Školsko okruženje i učenje. Primjena teorija motivacije u školskom kontekstu. Strategije za poticanje u učenju. Interesi i emocije u školskom kontekstu. Razredna klima. Komunikacijski obrasci u razredu. Nastavnička uvjerenja i vođenje razreda. Razredna disciplina. Suradnja s ostalim akterima obrazovnog procesa.

Cilj

Studenti moći pokazati razumijevanje teorijskih modela i metoda istraživanja u području motivacije i socijalnih procesa u školskom kontekstu. Studenti će moći objasniti odnos između školskog okruženja i procesa učenja i poučavanja, kao i odnos između motivacijskih i socijalno-emocionalnih varijabli i školskog postignuća. Studenti će moći planirati i primjenjivati postupke za utvrđivanje i poticanje motivacije za učenje kao i odgovarajuće postupke za utvrđivanje i unapređenje socijalnih odnosa u razredu i uspostavu razredne discipline. Studenti će moći primijeniti odgovarajuće metode provjere svojih intervencijskih mjera kao i savjetodavne pristupe u radu s učenicima, roditeljima i nastavnicima u rješavanju obrazovnih problema. Studenti će moći objasniti ulogu školskog psihologa u poticanju kvalitete učenja i poučavanja kao i u osiguravanju poticajnog obrazovnog okruženja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi kroz predavanja, vježbe i seminare u jednom semestru (2+1+1). Uradak studenta prati se i provjerava kroz izvedbu vježbi i završni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V. i Miljković, D. (2003). *Psihologija obrazovanja*. Zagreb: IEP. (poglavlja 4,5,8).

Ormrod, J.E. (2003). *Educational psychology – developing learners* (4th ed.). Columbus: Merrill Prentice Hall. (poglavlja 11, 12, 14).

Woolfolk, A. (2005). *Educational psychology* (9th ed.). Boston: Allyn and Bacon. (poglavlje 10, 11, 12).

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Slavin, R.E. (2003). *Educational psychology – theory and practice* (6th ed.). New York: Allyn and Bacon (poglavlja 10, 11).

Olweus, D. (1998). *Nasilništvo u školi*. Zagreb: Educa.

Juul, J. (1995). *Razgovori s obiteljima*. Zagreb: Alinea.

Gossen, D.C. (1995). *Restitucija, preobrazba školske discipline*. Zagreb, Alinea.

Brdar, I. i Rijavec, M. (1998). *Što učiniti kad dijete dobije lošu ocjenu*. Zagreb: IEP.

Bodovna vrijednost predmeta:

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Pisano i usmeno, a završna ocjena je kombinacija uratka studenta tijekom nastave i na ispitima.

Preduvjeti upisa

Položen ispit iz kolegija Psihologija obrazovanja: učenje i poučavanje.

PROCJENJIVANJE LIČNOSTI

Okvirni sadržaj predmeta

Uvod u područje procjenjivanja ličnosti; Procjenjivanje ličnosti u okviru različitih teoretskih pristupa (Procjenjivanje ličnosti u psihoanalitičkoj tradiciji; Procjenjivanje u okviru osobinskog pristupa; Procjenjivanje u okviru kognitivnog pristupa; Implicitno mjerenje); Izvori podataka u psihologiji ličnosti (samoprocjenjivanje; procjenjivanje od strane drugih osoba, objektivne mjere); Vrste mjernih instrumenata u području ličnosti; Problemi koji se javljaju prilikom procjenjivanja ličnosti; Procjenjivanje više osobina ličnosti pomoću više metoda; Upitnici ličnosti (Pristranost procjenjivanja: socijalna poželjnost, laganje i stil odgovaranja); Strategije koje se koriste pri formiranju mjernih instrumenata području ličnosti; Preuzimanje mjernih instrumenata iz drugih kultura; Izrada radne verzije upitničke mjere neke osobine ličnosti; Prikaz najčešće korištenih mjernih instrumenata u psihologiji ličnosti: Procjenjivanje pet-faktorskog modela ličnosti (Prikaz NEO-PI-R, FFPI, IPIP, BPQ upitnika ličnosti); Procjenjivanje u okviru Eysenckove i Cattellove teorije (Prikaz EPQ i 16PF upitnika ličnosti); Ostali mjerni instrumenti koji se često koriste za procjenjivanje ličnosti (primjerice MPQ upitnik; Myers-Briggsov indikator tipova ličnosti, Q-sort tehnika).

Cilj

Cilj kolegija je stjecanje znanja o procjenjivanju odnosno mjerenju u području ličnosti, kao i upoznavanje studenata s najpoznatijim mjernim instrumentima u području. Apsolviranjem kolegija studenti bi trebali biti osposobljeni za procjenjivanje ličnosti u okviru različitih teorijskih pristupa u području, što im može koristiti u kasnijem radu unutar pojedinih područja primijenjene psihologije. Također bi trebali biti osposobljeni za izradu ili odabir primjerenog mjernog instrumenta, kako za istraživačke, tako i za konkretne praktične svrhe.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata vježbi na tjedan

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Schinka J.A. & Greene, R.L.(1997). *Emerging Issues and Methods in Personality Assessment*. Lawrence Erlbaum Associates.

Ozer, D.J.(1999). *Four Principles for Personality Assessment*. U Pervin, L.A. and John, O.P.(Eds): *Handbook of Personality: Theory and Research*. The Guilford Press.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Carver, C.S. and Scheier, M.F.(2004). *Perspectives on Personality* (Part 1: Issues in Personality Assessment. Pearson Education.

De Raad, B., Perugini, M. (2002). *Big Five Assessment*. Gottingen: Hogrefe & Huber Publishers.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta

PSIHOLOGIJSKI PRAKTIKUM III

Okvirni sadržaj predmeta

Eksperimentalni nacrti istraživanja i tehnike mjerenja fenomena u području kognitivne psihologije, emocija i motivacije. Istraživanja pažnje. Istraživanja procesa mišljenja. Induktivno rezoniranje. Deduktivno rezoniranje. Kreativno mišljenje. Psiholingvistička istraživanja. Neurofiziološka komponenta emocija. Ekspresivna komponenta emocija. Kognitivna ili doživljajna komponenta emocija. Odnos između doživljaja i reakcije. Emocije i kognicija. Emocije i motivacija. Biološki indikatori razine motivacije. Razina motivacije i učinak. Unutarnji motivatori. Vanjski motivatori. Interakcija unutarnjih stanja i pokretača. Afilijativni motivi. Mijenjanje i održavanje ponašanja tehnikama potkrepljivanja, poticanja, uvjetovane averzije, učenja izbjegavanja i kažnjavanja.

Cilj

Usvajanje složene metodologije prikupljanja, analize i prezentacije psihologijskih podataka na primjerima laboratorijskih i terenskih vježbi iz područja kognitivne psihologije, emocija i motivacije. Nadogradnja fundamentalnih znanja potrebnih za bolje razumijevanje i primjenu znanja iz primijenjenih grana psihologije. Vještine prezentiranja rezultata složenijih nacrti istraživanja i analiza podataka.

Oblici provođenja nastave i načina provjere znanja

15 sati predavanja i 60 sati vježbi tijekom jednog semestra diplomskog studija. Sadržaj i metode nastave su u potpunosti definirane, ali u osmišljavanju vježbi sudjeluju i studenti. Nastava je djelomično projektnog tipa, a vježbe sadržajno odgovaraju područjima opće psihologije. Studenti prisustvuju uvodnim predavanjima, sudjeluju u diskusijskim grupama te imaju aktivnu ulogu u provedbi istraživanja i prezentaciji prikupljenih podataka. Iz opisanog okvirnog sadržaja, studenti biraju područje vježbi sukladno svojim interesima i upisanom programu. Obaveza studenata je samostalno pisanje nekoliko stručnih izvještaja čiji je sadržaj individualiziran i izborni, a temelji se na provedenim vježbama. Izvještaji se ocjenjuju.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Atkinson, R.L. i dr. (1993). *Introduction to Psychology*. New York: Harcourt Brace College Publishers.

Beck, R.C. (2003). *Motivacija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Oatley, K. i Jenkis, J.M. (2003). *Razumijevanje emocija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Sternberg R.J. (2005). *Kognitivna psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Atkinson i sur. (ur.) (1988). *Stevens' Handbook of Experimental Psychology*. New York: Wiley.

Campbell, D. T. i Stanley, J. C. (1966). *Experimental and Quasi-Experimental Designs for Research*. Chicago: Rand McNally & Company.

Bodovna vrijednost predmeta

7 ECTS.

Način polaganja ispita

Ocjena na ispitu formira se na temelju ocjena pismenih izvještaja.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta

PSIHOMETRIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Struktura i ciljevi psihometrije. Opći modeli konstrukcije kompozitnih testova i skala. Analiza zadataka. Klasična i moderna teorija testova: principi, pretpostavke, usporedbe, modeli CTT i IRT. Generalizacije klasične teorije testova u kontekstu modela latentnih varijabli. Determinante pouzdanosti mjerenja, metode za empirijsku procjenu pouzdanosti, značenja koeficijenta pouzdanosti, kriterijska valjanost u kontekstu teorije pouzdanosti. Vrednovanje individualnih rezultata (principi, pristupi, standardizacija). Izrada i upotreba psihometrijskih skala (standardizacija testova). Vrednovanje razlika među individualnim rezultatima. Usporedivost rezultata i skaliranje. Proces validacije testa i testovnih rezultata. Ocjene iskazanih tumačenja testovnih rezultata za različite i specifične svrhe. Kriteriji i standardi za evaluaciju testova, provedbe testiranja i posljedica upotrebe testova.

Cilj

Program kolegija osposobljava polaznike za rješavanje problema u izradi, validaciji i evaluaciji psihodijagnostičkih instrumenata i njihovih upotreba.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja praćena s 2 sata vježbi tjedno unutar jednog semestra. Provjera znanja provodi se kontinuirano tijekom semestra - kroz praktično rješavanje zadataka u okviru vježbi, pismene zadaće te ispitom nakon odslušanog kolegija.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Jackson, C. (2000). *Psihologijsko testiranje*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Povjerenstvo za standarde pedagoškog i psihološkog testiranja AEA, APA i NCME (2005). *Standardi za pedagoško i psihološko testiranje*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Krković, A., Momirović, K. i Petz, B. (1966). *Odabrana poglavlja iz psihometrije i neparametrijske statistike*. Zagreb: Društvo psihologa Hrvatske i Republički zavod za zapošljavanje.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Nunnally, J. C. i Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory*. New York: McGraw-Hill.

Fajgelj, S. (2003). *Psihometrija: metod i teorija psihološkog mjerenja*. Beograd: Centar za primenjenu psihologiju.

časopis *Suvremena psihologija*. Jasterbarsko: Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

ETIKA ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE DJELATNOSTI PSIHOLOGA

Okvirni sadržaj predmeta

Općenito o etici. Filozofski temelji etike. Opća etička načela i vrijednosni sustavi. Etičke teorije. Moral i moralni razvoj. Etika psihologijskih znanstvenih istraživanja i etika profesionalne djelatnosti psihologa. Etički kodeksi. Obavješćavanje sudionika u istraživanju odnosno klijenata i dogovor s njima. Prepoznavanje etičkog pitanja i etičke dileme i proces donošenja etičke prosudbe. Suradnja s predstavnicima drugih struka u donošenju etičkih prosudbi.

Cilj

Senzibilizacija na etička pitanja i etičke dileme i priprema za etičko ponašanje u struci. Stjecanje vještine prepoznavanje etičkih pitanja i donošenja etičkih prosudbi.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava iz ovog predmeta djelomično se provodi u obliku predavanja i djelomično aktivnim sudjelovanjem u razmatranju etičkih pitanja u poznatim primjerima.

Znanje se provjerava tijekom nastave i ocjena se formira na temelju angažiranosti studenata tijekom nastave (nema posebnog ispita).

Popis literature potrebne za studij

Hrvatsko psihološko društvo (1996). Etički kodeks Hrvatskog psihološkog društva. *Hrvatski psihologijski glasnik*, 3-4(II), 5-10.

Kolesarić, V. (1996). O Etičkom kodeksu hrvatskog psihološkog društva. *Hrvatski psihologijski glasnik*, 3-4(II), 11-14.

Kolesarić, V. (2003). Neki psihologijski aspekti etike u istraživanju s djecom. *Dijete i društvo*, 1(5), 83-91.

Francis, R.D. (1999). *Ethics for Psychologists*. Leicester: BPS Books.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Roth, J.K. (1995). *International Encyclopedia of Ethics*. London, Chicago: Fitzroy Dearborn Publishers.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS.

Način polaganja ispita

Nema posebnog ispita. Ocjena se formira na temelju angažiranosti studenata tijekom nastave.

Preduvjeti upisa

Nema uvjeta.

SOCIJALNI IDENTITET I MEĐUGRUPNI ODNOSI

Okvirni sadržaj predmeta

Nasljeđe, kultura i socijalizacijski procesi. Individualizam i kolektivizam. Proces i akulturacije. Socijalne uloge. Spolne uloge: sličnosti i razlike, te objašnjenja tih razlika. Socijalni identitet i grupna pripadnost. Etnički identitet. SYMLOG - sustav za opažanje socijalne interakcije. Percipiranje grupa. Socijalna kategorizacija. Manjinske i većinske grupe. Predrasude i diskriminacija. Etnicitet, patriotizam i nacionalizam. Sukobi među grupama: uvjeti nastanka, postupci za ublažavanje sukoba i njihovo otklanjanje. Pregovaranje, posredovanje i mirenje.

Cilj

Studenti će razumjeti faktore koji utječu na međugrupne odnose, te ih povezati s osobnim iskustvom pripadanja različitim grupama. Razumjet će razloge zbog kojih dolazi do sukoba među grupama, kao i nastanak predrasuda i postupke smanjivanja sukoba i predrasuda.

Oblik provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi i seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hewstone, M. i Stroebe, W. (2002.) *Uvod u socijalnu psihologiju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Radovi iz tekuće znanstvene periodike.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ajduković, D. (ur.). (2003). *Socijalna rekonstrukcija zajednice. Psihološki procesi, rješavanje sukoba i socijalna akcija*. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Aronson, E., Wilson, T.D. i Akert, R.M.(2002). *Social Psychology*. Prentice Hall.

Brehm, S.S., Kassin, S.M. i Fein, S. (2002). *Social psychology*. New York: Houghton Mifflin.

Deaux, K., Dane, F.C. i Wrightsman, L.S. (1993). *Social Psychology in the '90s*. Pacific Grove, California: Brooks/Cole Publishing Company.

Franzoi, S. L. (2000). *Social Psychology*. McGraw-Hill Higher Education.

Myers, D.G. (1999). *Social psychology*. London: McGraw-Hill.

Pennington, D.C. (1997). *Socijalna psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Odslušan kolegij Psihometrija.

3.2.4. DIPLOMSKI STUDIJ – IZBORNI PREDMETI

AKTUALNI PROBLEMI PSIHOLOGIJE RADA

Okvirni sadržaj predmeta

Tematski sadržaj predmeta će varirati iz godinu u godinu ovisno društvenim okolnostima i interesima studenata i nastavnika. Teme koje će predmet obrađivati mogu biti npr. psihološki aspekti novih tehnologija, psihološki učinci nezaposlenosti, promjene u svijetu rada i njihovo utjecaj na razvoj ljudskih potencijala.

Cilj

Upoznati studente s aktualnim, društveno relevantnim temama, mogućim pristupima njihovom istraživanju i načinima rješavanja. Potaknuti smisao za kritičko promišljanje teorije i istraživanje, kao i njihove relevantnosti u rješavanju realnih problema.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Uz nekoliko uvodnih predavanja, nastava će biti "projektnog" tipa, potpomognuta virtualnim, računalom podržanim seminarima, s maksimalnom aktivnošću samih studenata i istraživanju teme i međusobnom informiranju o postignutim rezultatima. Polaznici će pretraživati i analizirati literaturu, sažimati nalaze i međusobno se informirati, nastojeći izvući praktične pouke. Znanje se provjerava na temelju priloga raspravi i ostvarenih projektnih rezultata.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Ovisit će o temi

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ovisit će o temi

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno ili usmeno.

Preduvjeti upisa

Odabir i razvoj osoblja, Motivacija i radno ponašanje.

DJEČJA TRAUMATSKA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Stresni događaji u dječjoj/mladalačkoj dobi. Traumatski događaji u dječjoj/mladalačkoj dobi.. Krizni događaji u dječjoj/mladalačkoj dobi. Gubici u dječjoj/mladalačkoj dobi. Načela pružanja podrške djeci/mladima u stanju stresa, traume te nakon gubitka. Psihodijagnostička i klinička procjena djece/mladih nakon traumatskih događaja. Vođenje prvog razgovora sa zlostavljanim djetetom radi procjene izloženosti zlostavljanju. Podrška i tretman djeci/mladima nakon zlostavljanja i zanemarivanja. Podrška i tretman djeci/mladima nakon različitih vrsta traumatskih događaja koji ne uključuju zlostavljanje i zanemarivanje u obitelji. Važnost multidisciplinarnosti. Podrška djetetu u obitelji/vrtiću i školi. Metodološki problemi u istraživanju traumatizacije u dječjoj i adolescentnoj dobi. Profesionalne i osobne krize psihologa koji radi s traumatiziranom djecom/mladima.

Cilj

Studenti će se upoznati sa specifičnostima stresnih i traumatskih događaja u djetinjstvu, s postupkom procjene traumatiziranosti te s psihološkom podrškom i zaštitom djeteta i obitelji. Steći će znanja o izvorima stresa i traume u djetinjstvu/mladosti te njihovim posljedicama. Upoznat će rizične i zaštitne činitelje glede traumatizacije djece/mladih. Prepoznat će situacije kad je nužna multidisciplinarna procjena traumatiziranog djeteta. Steći će znanja o podršci traumatiziranom djetetu u obitelji i školi te o podršci obitelji. Steći će znanja o metodološkim teškoćama u istraživanju traumatskih događaja u djetinjstvu. Osvijestit će važnost brige o stručnjacima koji rade s traumatiziranom djecom/mladima.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra. Vježbe će uključivati analize slučajeva.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz obavezne zadaće u okviru vježbi, pismeni i usmeni ispit na kraju semestra.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Arambašić, L. (2005). *Gubitak, tugovanje, podrška*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Buljan Flander, G. i Kocijan Hercigonja, D. (2003). *Zlostavljanje i zanemarivanje djece*. Zagreb: Marko M.

Pynoos, R.S., Steinberg, A.M. i Goenjian, A. (1996). Traumatic stress in childhood and adolescence – Recent developments and current controversies. U van der Kolk, B.A., McFarlane, A. C. i Weisaeth, L. (Ur.). *Traumatic Stress – the effects of overwhelming experience on mind, body and society* (str. 331-358). New York: The Guilford Press

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Allen, J.G. (2005). *Coping with trauma: Hope through understanding*. Washington, DC – London: American Psychiatric Publishing, Inc.

Briere, J.N. (1992). *Child abuse trauma: Theory and treatment of the lasting effects*. London: Sage.

Pećnik, N. (2003). *Međugeneracijski prijenos zlostavljanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Van der Kolk, B.A. (2005). Developmental trauma disorder – Toward a rational diagnosis for children with complex trauma histories. *Psychiatric Annals*, 35 (5), 401– 408.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

PSIHIČKI POREMEĆAJI U DJETINJSTVU I MLADOSI

Okvirni sadržaj predmeta

Problemi u ranoj dječjoj dobi. Problemi u školskoj dobi. Problemi u adolescenciji. Psihodijagnostička procjena djece. Specifičnost tretmana i intervencija u dječjoj dobi. Prevencija poremećaja u dječjoj i adolescentnoj dobi. Zlostavljanje i zanemarivanje djece. Tugovanje kod djece. Etički standardi u radu s djecom.

Cilj

Studenti će se upoznati s kliničkim slikama različitih psihičkih poteškoća u dječjoj i adolescentnoj dobi, metodama njihove kliničke procjene te s tretmanima prilagođenima problemu i dobi djeteta. Koristit će postojeća znanja o procesu kliničke procjene i primjenjivat će različite metode procjenjivanja na specifičnim dječjim poteškoćama. Uvježbavat će provođenje kliničkog intervjua i vještine potrebne za kliničku primjenu psihologijskih instrumenata kod djece.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra. Vježbe će uključivati rad na slučajevima.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz obavezne izvještaje, te na kraju nastave pismenim i praktičnim dijelom ispita.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Walker C. E. i Roberts M. C. (2001). *Handbook of Clinical Child Psychology*. New York: John Wiley & Sons Inc.

Kronenberger W. G. i Meyer, R. G. (2001). *The Child Clinician's Handbook*. Boston: Allyn and Bacon.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Schroeder, C. S. i Gordon, B. N. (1991). *Assessment and Treatment of Childhood Problems: A Clinician's Guide*. New York: The Guilford Press.

Kamphaus R. W. i Frick, P. J. (1996). *Clinical Assessment of Child and Adolescent Personality and Behavior*. Boston: Allyn and Bacon.

House, A. E. (1999). *DSM-IV Diagnosis in the Schools*. New York: The Guilford Press.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od dva dijela: pismenog i praktičnog

Preduvjeti upisa

Osnove psihološkog savjetovanja, Osnove traumatske psihologije

EKOLOŠKA RAZVOJNA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Ekološki model razvoja. Utjecaj mikrosustava na razvoj djeteta: obitelj (utjecaj pojedinačnih članova obitelji i obiteljske konfiguracije i strukture), dječji vrtić, vršnjaci, škola. Utjecaj mezosustava na razvoj. Utjecaj egzosustava na razvoj: radno mjesto i zaposlenost roditelja, socijalna mreža, socioekonomski status, zakonodavstvo i socijalna politika, sredstva masovnih komunikacija. Utjecaj makrosustava na razvoj: kulturalni i subkulturalni utjecaji. Kronosustav kao čimbenik razvoja. Rizični, zaštitni i čimbenici otpornosti u dječjem razvoju.

Cilj

Studenti će se upoznati s različitim modelima o mehanizmima djelovanja socijalnih ekoloških sustava na razvoj. Po završetku kolegija studenti će razumjeti kako socijalni konteksti, promjene u njima i interakcije između njih i djeteta utječu na razvoj te će moći prepoznati i razlikovati okolnosti i uvjete u različitim kontekstima koji pogoduju kao i one koji narušavaju optimalan djetetov razvoj.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata seminara tjedno tijekom jednog semestra. Tijekom izvođenja nastave znanje će se provjeravati putem samostalnih i grupnih seminarskih radova, a po završetku nastave pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bronfenbrenner, U., & Morris, P. A. (1998). The ecology of developmental processes. In W. Damon (Series Ed.) & R. M. Lerner (Vol. Ed.), *Handbook of child psychology: Vol. 1. Theoretical models of human development* (5th ed., pp. 993-1028). New York: John Wiley.

Demo, D.H., Ganong, L.H. (1994). Divorce. U knjizi McKenry, P.C. i Price S.J. (Eds.) (1994). *Families and Change* (str. 197-218).

Masten, A., Coatsworth, J.D. (1998). The development of competence in favorable and unfavorable environments. *American Psychologist*. 53, 2, 205-220.

Walsh, F. (Ed.) (1993). *Normal family processes*. New York: The Guilford Press. (pogl. 1-12)

Clarke-Stewart, A. (1993). *Daycare*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.

Ilišin, V., Marinović Bobinac, A., Radin, F. (2001). *Djeca i mediji*. Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži i IDIZ.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Bronfenbrenner, U. (1989). Ecological systems theory. *Annals of Child Development*, 6, 187-249.

Stewart, A.J., Copeland, A. P., Chester, N.L., Malley, J.E., Barenbaum, N.B. (1997). *Separating together: How divorce transforms families*. New York: The Guilford Press.

Balter, L., Tamis-leMonda (Eds.) (1999). *Child psychology: A handbook of contemporary issues*. New York: Psychology Press. (pogl. 16, 18, 19)

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

ERGONOMIJSKA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Ergonomija kao interdisciplinsko područje djelovanja. Sustav čovjek-stroj: pojam, planiranje i razvoj. Čovjek kao dio sistema: analiza ljudskih mogućnosti i ograničenja. Oblikovanje vizuelnih, auditivnih i taktilnih informacijskih sustava. Oblikovanje upravljalaca: kodiranje, kompatibilnost, otpor, C/D omjer. Oblikovanje alata i radnih pomagala. Metode rada i oblikovanje posla: fiziološki i motivacijski aspekti. Nova informacijska tehnologija i oblikovanje rada. Interakcija čovjeka i računala. Radni uvjeti: učinci, evaluacija, standardi i upute. Životni prostor: ergonomija i ekologija

Cilj

Omogućiti studentima da razumiju ljudske probleme koji se javljaju pri radu, posebice one koji se odnose na prilagodbu čovjeka radu, i poučiti ih temeljnim vještinama koje su potrebne pri rješavanju ovih problema.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

3 sata predavanja kombinirana s 3 sata vježbi. Znanje se provjerava pismenim i usmenim ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bridger, R.S. (2003). *Introduction to ergonomics* (2nd Ed.). London: Taylor & Francis.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Kroemer, A.H.E. i Grandjen, E. (2000). *Prilagodavanje rada čovjeku – priručnik primijenjene ergonomije*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Sanders, M.S. i McCormick, E.J. (1993). *Human factors in engineering design* (7th Ed.). New York: McGraw-Hill

Wickens, C.D., i Hollands, J.G. (2000). *Engineering psychology and human performance* (3rd Ed.). Prentice-Hall.

Bodovna vrijednost predmeta

7 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta

FORENZIČNA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Područja forenzičke psihologije. Primjena psihologijskih spoznaja u raznim domenama prava. Forenzički značaj osnovnih psihičkih procesa. Forenzički značaj razumijevanja ličnosti. Psihologija svjedočenja: psihički procesi na kojima se osniva svjedočenje, čimbenici i uvjeti koji utječu na točnost svjedočenja. Psihološki čimbenici u prepoznavanju počinitelja. Psihološki čimbenici u dosjećanju svjedoka i žrtava. Mogućnosti poboljšanja dosjećanja i prepoznavanja svjedoka. Izvanpravni aspekti sumnjičenja i presuđivanja. Tehnike uzimanja izjava od odraslih i djece. Kognitivni intervju. Psihologija kriminaliteta. Psihološke osobitosti počinitelja kaznenih djela. Antisocijalne ličnosti: biološki, socijalni i interakcijski činioci u formiranju istih. Dijagnostika antisocijalne ličnosti. Forenzičko-psihološki aspekti maloljetne delinkvencije. Psihološko profiliranje. Forenzičko-psihologijski aspekti penologije. Psiholog kao dio forenzičkog tima. Psiholog kao vještak. Domene vještačenja. Psihologijske metode u detekciji laži. Analiza vjerodostojnosti iskaza. Analiza neverbalnog ponašanja. Analiza fizioloških pokazatelja (poligrafsko ispitivanje). Otkrivanje laži pomoću testova (simulacija, disimulacija, agravacija poremećaja).

Cilj

Osposobljavanje studenata za razumijevanje i prepoznavanje utjecaja osnovnih psiholoških procesa i zakonitosti te karakteristika i dinamike ličnosti svih sudionika na proces istražnog i sudskog postupka, a naročito na proces davanja iskaza, svjedočenja. Razumijevanje i prepoznavanje psiholoških osobitosti i procesa koji su specifično vezani uz kršitelje propisa i zakona te uz žrtve. Osposobljavanje studenata da sudjeluju kao stručnjaci u procesu uzimanja izjava, dijagnostici poremećaja (posebno antisocijalne ličnosti) te rehabilitacijskom procesu počinitelja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi i seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hess, A. K., Weiner, I. B. (1999). *The Handbook of Forensic Psychology*. Chichester: Wiley.

Zarevski, P. (1991). Pamćenje i vjerodostojnost svjedočenja. *Penološke teme, 1-4*, 57-77.

Memon, A., Vrij, A., Bull, R. *Psychology and Law. Truthfulness, Accuracy and Credibility*. Berkshire: McGraw-Hill.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Gudjonsson, G. (1992). *The Psychology of Interrogations, Confessions and Testimony*. Chichester: Wiley.

Millon et al. (1998). *Psychopathy*. Guilford press.

Milne, R., Bull, R. (1999). *Investigative Interviewing. Psychology and Practice*. Chichester: Wiley.

Sporer, S.L., Malpass, R.S., Koenhken, G. (1996). *Psychological Issues in Eyewitness Identification*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

Blackburn, R. (1993). *The psychology of criminal conduct. Theory, Research and Practice*. Chichester:Wiley.

Bajer, M., Kljaić, S. (1990). *Kasniji životni put delinkventne djece (izbor iz pojedinih poglavlja)*. Zagreb: RZ RKSSOH.

Ljubin, T. (2002). Kognitivni intervju. Policija i sigurnost.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

GENETIKA PONAŠANJA

Okvirni sadržaj predmeta

Povijest genetike ponašanja; Osnove genetike (geni, kromosomi, metode lociranja gena); Mendeljevi principi nasljeđivanja; Mehanizmi djelovanja gena na ponašanje; Teorija kvantitativne genetike; Metode kvantitativne genetike (Metoda blizanaca, Metoda posvajanja; Porodična metoda); Molekularno-biološke metode i genetika ponašanja (analiza vezanosti, lokusi za kvantitativno distribuirane osobine); Osnove analize podataka u genetici ponašanja (Korelacijska analiza na genetički informativnim skupinama; Formuliranje i testiranje modela o genetičkim i okolinskim utjecajima); Genetički utjecaji i individualne razlike (Opća inteligencija i specifične kognitivne sposobnosti; Ličnost i poremećaji ličnosti; Psihopatologija); Okolinski utjecaji i individualne razlike (Djeljeni i nedjeljeni okolinski utjecaji; Interakcija i korelacija genotipa i okoline, Genetski utjecaj na okolinske mjere).

Cilj

Cilj predloženog kolegija je upoznati studente s osnovnim pojmovima iz genetike ponašanja, kao i s istraživanja o genetskom i okolinskom doprinosu razvoju ponašajnih karakteristika, u prvom redu u području inteligencije, psihologije ličnosti i psihopatologije. Pored toga, cilj kolegija je osposobiti studente za samostalno praćenje literature u tom području.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sat predavanja i 2 sata seminara na tjedan

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Plomin, R., DeFries, J.C., McClearn, G.E., & McGuffin, P. (2001). *Behavioral genetics* (4th ed.). New York: Worth Publishers.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

GRUPNI RAD

Okvirni sadržaj predmeta

Grupa i grupni tretman. Odnos individualnog i grupnog tretmana. Klasifikacija grupa. Planiranje tretmanskih grupa. Faze razvoja tretmanske grupe. Razine intervencija u tretmanskim grupama – intrapersonalne, interpersonalne, intervencije u okruženju. Kreativne tehnike u grupnom tretmanu. Specifičnosti grupne strukture i procesa. Neformalne uloge članova grupe. Sukobi u grupi. Uloga i funkcije voditelja usmjerene na socio-emocionalne odnose članova i ostvarivanje individualnih i grupnih ciljeva. Suvoditeljski rad. Etička pitanja grupnog tretmana. Evaluacija grupnog tretmana. Modeli evaluacije. Evaluacija kao intervencija. Specifičnost grupnog tretmana s nedobrovoljnim klijentima. Upoznavanje s primjenom grupnog tretmana u praksi.

Kolegij promiče načela osnaživanja klijenata i razvija humanističke vrijednosti, kao npr. međusobne odgovornosti, prava na uključenost i prihvaćenost, slobodno izražavanje i uvažavanje, različitost, slobodu izbora.

Cilj

Studenti će upoznati grupni tretman iz psihosocijalne perspektive. Razumjet će dinamiku razvoja i ishode neformalnih uloga u grupi. Steći će iskustvo s interaktivnim modelom vodstva u grupi. Studenti će usvojiti vještine planiranja i vođenja grupe, procjenjivanja i evaluacije ishoda grupnog tretmana.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi. Nastava se temelji na modelu iskustvenog učenja.

Procjenjivanje znanja odvija se tijekom nastave gdje je svaki student dužan prirediti i prikazati u svoj obrazovnoj grupi neku od aktivnosti značajnih za vođenje grupa.

Konačna procjena znanja je usmeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Ajduković, M. (1997.) *Grupni pristup u psihosocijalnom radu*. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Časopis *Group work*

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

HORMONI I PONAŠANJE

Okvirni sadržaj predmeta

Osnovni pojmovi psihoneuroimunologije i psihoneuroendokrinologije. Interakcija živčanog, endokrinog i imunološkog sustava. Paradigme istraživanja. Klinička primjena.

Cilj

Detaljnije upoznavanje sa složenijim problemima u okviru biološke psihologije i interdisciplinarnih istraživanja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminarara tjedno tijekom jednog semestra.

Znanje se provjerava seminarom i pismenim ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Schedlowski, M., Tewes, U. (Eds.) (1999). *Psychoneuroimmunology – An Interdisciplinary Introduction*. New York: Kluwer

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ader, R., Felten, D.L., Cohen, N. (2001). *Psychoneuroimmunology*. San Diego: Academic Press.

Kandel, E.R., Schwartz, J.H., Jessell, T.M.(1991). *Principles of Neural Science*. Amsterdam: Elsevier.

Odabir aktualnih radova iz znanstvenih i stručnih časopisa

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

ISTRAŽIVANJA S DJECOM

Okvirni sadržaj predmeta

Istraživanja s djecom. Planiranje i provedba istraživanja s djecom i obiteljima. Kvalitativne i kvantitativne metode istraživanja djece. Uloga roditelja/staratelja u istraživanju s djecom. Dijete kao ispitanik. Podaci o djeci prikupljeni od roditelja. Psihometrijski indikatori podataka prikupljenih na djeci. Etika uključivanja djece u istraživanje.

Cilj

Cilj kolegija je upoznati studente s konceptualnim, metodološkim i praktičnim specifičnostima uključivanja djece i obitelji u psihologijska istraživanja. Nakon odslušanog kolegija studenti će biti upoznati sa specifičnim metodama koje se koriste u istraživanju djece i razvojnim istraživanjima, ulozi roditelja/staratelja u razvojnim istraživanjima, specifičnim zahtjevima planiranja i provedbe razvojnih istraživanja u koja su uključene cijele obitelji. Također će se upoznati sa preprekama u planiranju i provođenju istraživanja na djeci te steći praktične vještine potrebne da se te prepreke svladaju.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Tijekom izvođenja nastave znanje se provjerava putem kolokvija i seminarskih radova. Nakon odslušanog kolegija znanje se provjerava pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Freeman, M. i Mathison, S. (2008). *Researching Children's Experiences*. New York: The Guilford Press.

Greig, A.D., Taylor, J. i MacKay, T. (2007). *Doing Research with Children*. Thousand Oaks: Sage Publications.

Greenstein, T.N. (2006). *Methods of Family Research*. Thousand Oaks: Sage Publications.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeta upisa

Nema preduvjeta.

KLINIČKA NEUROPSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Teorijske osnove kliničke neuropsihologije: definicija, povijest, srodne discipline, osnovni pojmovi. Pojam organiteta. Organizacija mozgovne kore (cerebralna lateralizacija i longitudinalna organizacija). Povezanost patoloških promjena u strukturi i funkciji pojedinih dijelova mozga s promjenama u doživljavanju i ponašanju. Osnovni pojmovi neuropatologije: traume glave, cerebrovaskularni incidenti, tumori, degenerativni poremećaji, trovanja, infektivni procesi. Neuropsihologijsko ispitivanje: racionala mjerenja deficita, tok neuropsihologijskog ispitivanja, interpretacija. Testovi i tehnike za ispitivanje poremećaja pojedinih funkcija: općih intelektualnih, perceptivnih, konstruktivnih, verbalnih, orijentacije i pažnje, pamćenja, pojmovnog mišljenja.

Cilj

Upoznavanje s teorijskim osnovama kliničke neuropsihologije. Razumijevanje organizacije funkcija kod normalnog mozga i posljedica mozgovnog oštećenja pojedinih kortikalnih područja. Upoznavanje s osnovama neuropatologije i glavnim vrstama poremećaja. Upoznavanje toka neuropsihologijskog ispitivanja, najčešće korištenih testova i tehnika, te interpretacije podataka dobivenih ispitivanjem.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra.

Znanje se provjerava kolokvijem i pismenim ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Galić, S. (2002). *Neuropsihologijska procjena*. Naklada Slap, Jastrebarsko i Opća Županijska bolnica, Požega.

Lezak, M.D. (1995) *Neuropsychological Assessment*. Oxford Univ. Press, New York.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Berger, J. (1987). (ed.) *Psihodiagnostička i neuropsihološka procjena moždanih disfunkcija i oštećenja*. Zbornik 6, Savez društava psihologa SR Srbije, Beograd.

Springer, S.P., Deutsch, G. (1985). *Left Brain, Right brain*. Freeman & Co., New York.

Luria, A. R. (1983). *Osnovi neuropsihologije*. Beograd: Nolit.

Odabir aktualnih radova iz znanstvenih i stručnih časopisa

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

KOGNITIVNI TRENING I REHABILITACIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Unutar svake nastavne jedinice seminari i laboratorijske vježbe prate predavanja, tj. na njima se različitim nastavnim metodama i oblicima rada razrađuju i produbljuju sadržaji usvojeni na predavanju. Na seminarima se obrađuju dopunski sadržaji povezani sa sadržajem predavanja (analiza recentnih istraživanja, studije slučaja pacijenata s kognitivnim deficitima, predstavljanje alternativnih modela kognitivnih funkcija). Na laboratorijskim vježbama se pomoću softvera za generiranje eksperimenata (e-prime) razvijaju postupci i zadaci za osnaživanje pojedinih kognitivnih funkcija. Na vježbama studenti ujedno i sami prolaze kroz osmišljene postupke i programe, u svrhu simulacije pohađanja sustavnog kognitivnog treninga.

Cilj

Širi cilj kolegija je dati uvid u mogućnost praktične primjene spoznaja iz kognitivne psihologije. Specifičan cilj je upoznati studente s mogućnostima programa kognitivnog treninga i kognitivne rehabilitacije. Studenti će biti osposobljeni za analizu individualnih potreba korisnika programa, rad u timu na osmišljavanju kognitivnih intervencija te organizaciju i provedbu programa kognitivnog osnaživanja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja, 1 sat vježbi i 1 sat seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Uradak studenta prati se kroz obavezne seminarske izvještaje i provedbu individualnih terenskih zadataka. Na terenskoj seminarskoj nastavi (planiranih 5 sati) studenti su obavezni individualno primijeniti kreirane postupke i zadatke sa sudionicom/sudionikom iz prigodnog uzorka (u suradnji s Klubovima umirovljenika, Domovima za starije i nemoćne osobe ili Domovima zdravlja).

Tijekom semestra Održat će se dva kolokvija čiji će rezultati činiti sastavni dio ocjene. Na kraju semestra provodi se provjera znanja pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Wilson, B.A., Gracey, F., Evans, J.J. i Bateman, A. (2009). *Neuropsychological Rehabilitation: Theory, Models, Therapy and Outcome*. New York, NY: Cambridge University Press.

Wilson, B.A. i Glisky, E.L. (2009). *Memory Rehabilitation: Integrating Theory and Practice*. New York, NY: The Guildford Press.

Sohlberg, M.M. i Mateer, C.A. (2001). *Cognitive Rehabilitation: An Integrative Neuropsychological Approach*. New York, NY: The Guildford Press.

Oddy, M. i Worthington, A. (2009). *Rehabilitation of Executive Disorders: A guide to theory and practice*. Oxford, UK: Oxford University Press.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Berk, L.E. (2008). *Psihologija cijeloživotnog razvoja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Craik, F.I.M. i Salthouse, T.A. (2000). *The handbook of aging and cognition*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates. (odabrana poglavlja)

Durso, F.T., Nickerson, R.S., Dumais, S.T., Lewandowsky, S. i Perfect, T.J. (Ur.) (2007). *Handbook of Applied Cognition (2nd edition)*. West Sussex, UK: John Wiley & Sons, Ltd (odabrana poglavlja)

Perfect, T.J. i Schwartz, B.L. (Ur.). (2002). *Applied Metacognition*. Cambridge, UK: University Press.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

KOMPARATIVNA PSIHOLOGIJA I ETOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Određenje komparativne psihologije i etologije. Povijest razvoja komparativne psihologije i etologije. Teorije o životinjskoj kogniciji. Komparacija načina i dosega učenja i inteligencije različitih životinjskih vrsta. Metakognicija subhumanih vrsta i teorija uma. Kognitivna etologija. Upotreba alata kod subhumanih vrsta. Komunikacijski sustavi subhumanih vrsta. Emocije i socijalno ponašanje životinja. Igra kod subhumanih vrsta. Međukulturalne i rasne razlike u inteligenciji i ličnosti.

Cilj

Upoznati studente s područjem komparativne psihologije i etologije, kao i njihovim vezama s dodirnim znanostima. Kolegij će poslužiti boljem razumijevanju ljudskog ponašanja, doživljavanja i kognicije. Studentima usmjerenim u pravcu kulturalne antropologije će biti od posebne važnosti sadržaji iz područja međukulturalnih razlika u ličnosti i inteligenciji.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 seminar na tjedan

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Dewsbury, D.D. (1989). Comparative psychology, ethology and animal behavior. *Annual Review of Psychology*. 40, 581-602.

Ristau, C.A. (Ur) (1991). *Cognitive ethology*. Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.

Zarevski, P. (2001). *Struktura i priroda inteligencije*. (str. 1–172) Jastrebarsko. Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Balada, R.P., Pepperberg, I.M. i Kamil, A.C. (1998). *Animal cognition in nature*. London: Academic Press.

Boysen, S.T. i Himes, G.T. (1999). Current issues and emerging theories in animal cognition. *Annual Review of Psychology*. 50, 683-705.

Gardner, H., Kornhaber, M.L., Wake, W.K. (1999). *Inteligencija – različita gledišta*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni

Preduvjeti upisa

Nema.

LINEARNO STRUKTURALNO MODELIRANJE

Okvirni sadržaj predmeta

Osnovni pojmovi i definicije u području modeliranja strukturalnih jednadžbi; Obilježja metodologije strukturalnog modeliranja i specifičnosti u odnosu na druge multivarijatne tehnike; Teorijski, statistički i matematički aspekti; Osnovna logika analize i priroda zaključivanja; Glavne vrste varijabli u analizama strukturalnih jednadžbi; Terminologija, simbolička i grafička notacija; Opći model strukturalnih jednadžbi; Koraci u provedbi analize latentnih varijabli; Područja primjene: validacijske studije, korelacijska / eksperimentalna istraživanja; Primjeri: analize traga s manifestnim varijablama; modeli klasične teorije testova, modeli teorije latentnih stanja i crta, modeli latentnih promjena, multigrupni modeli; Problemi i ograničenja u primjeni analiza strukturalnih modela.

Cilj

Osposobiti polaznike za (a) samostalnu prosudbu adekvatnosti primjene i interpretacije rezultata analiza strukturalnih modela u psihologijskim istraživanjima, (b) samostalnu izradu, testiranje i evaluaciju mjernih i strukturalnih modela na empirijskim podacima.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno unutar jednog semestra. Provjera znanja provodi se tijekom semestra - kroz rješavanje zadataka i provedbe analiza u okviru vježbi, seminarske radove te ispitom nakon odslušanog kolegija.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Loehlin, J. C. (1998). *Latent variable models*. Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates.

Kline, R. B. (1998). *Principles and practice of structural equation modeling*. New York: The Guilford Press.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Pedhazur, E. J., & Schmelkin, L. P. (1991). *Measurement, design, analysis: An integrated approach*. Hillsdale NJ: LEA.

Hair, J. F., Anderson, R. L., Tatham, R. E., Black, W. (1998). *Multivariate data analysis*. London: Prentice-Hall.

Long, J. S. (1983). *Confirmatory factor analysis*. London: Sage.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno.

Preduvjeti upisa

Psihometrija.

MULTIVARIJATNE METODE: DIMENZIONALNI MODELI

Okvirni sadržaj predmeta

Glavni sadržaj kolegija odnosi se na proučavanje problema koji se pojavljuju u primjeni metoda za multivarijatnu analizu podataka primarno usmjerenih na analize dimenzionalnosti unutar skupova varijabli. U širem izboru ovih postupaka nalaze se: faktorska i klaster analiza, analiza korespondencije, multidimenzionalno skaliranje. Program je u pravilu ograničen na 3 metode, koje se sustavno proučavaju i primjenjuju na realnim podacima. Svaka tema završava seminarskim radom u kojem polaznici, odgovarajući na opća pitanja i ona koja se odnose na konkretno analizirane podatke, trebaju pokazati da su ovladali najvažnijim pitanjima primjene i kvantitativne interpretacije.

Cilj

Osposobiti studente za samostalni odabir, prosudbu adekvatnosti i tehničku provedbu odabranih metoda za multivarijatnu analizu podataka te kvantitativnu interpretaciju rezultata dobivenih njihovom primjenom.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno unutar jednog semestra. Provjera znanja provodi se tijekom semestra - kroz provedbe analiza u okviru vježbi i seminarske radove.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Fulgosi, A. (1984). *Faktorska analiza*. Školska knjiga, Zagreb.

Aldenderfer, M. S. i Blashfield, R. K. (1986). *Cluster Analysis*. Beverly Hills: Sage Publications.

Norusis, M. J. (1993). *SPSS for Windows - Professional Statistics*. Chicago: SPSS Inc.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Grimm, L.G., Yarnold, P.R. (Eds.) (1995). *Reading and Understanding Multivariate Statistics*. American Psychological Association., Washington.

Lewis-Beck, M.S. (1994). *Factor Analysis and Related Techniques*. International Handbooks of Quantitative Applications in the Social Sciences, Vol. 5, London.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno (seminarski radovi).

Preduvjeti upisa

Nema

MULTIVARIJATNE METODE: PREDIKTIVNI I KLASIFIKACIJSKI MODELI

Okvirni sadržaj predmeta

Glavni sadržaj kolegija odnosi se na proučavanje problema koji se pojavljuju u primjeni metoda za multivarijatnu analizu podataka primarno usmjerenih na analize međuzavisnosti unutar i između skupova varijabli. U širem izboru ovih postupaka nalaze se: diskriminacijska i višestruka regresijska analiza, logistička regresijska analiza, kanonička korelacijska analiza, multivarijatna analiza varijance. Program je u pravilu ograničen na 3 metode, koje se sustavno proučavaju i primjenjuju na realnim podacima. Svaka tema završava seminarskim radom u kojem polaznici, odgovarajući na opća pitanja i ona koja se odnose na konkretno analizirane podatke, trebaju pokazati da su ovladali najvažnijim pitanjima primjene i kvantitativne interpretacije.

Cilj

Osposobiti studente za samostalni odabir, prosudbu adekvatnosti i tehničku provedbu odabranih metoda za multivarijatnu analizu podataka te kvantitativnu interpretaciju rezultata dobivenih njihovom primjenom.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno unutar jednog semestra. Provjera znanja provodi se tijekom semestra - kroz provedbe analiza podataka u okviru vježbi i seminarske radove.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Tacq, J. (1997). *Multivariate Analysis Techniques in Social Science Research*. London: Sage publications.

Klecka, W. R. (1980). *Discriminant Analysis*. Beverly Hills: Sage publications.

Norusis, M. J. (1993). *SPSS for Windows - Professional Statistics*. Chicago: SPSS Inc.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Grimm, L.G., Yarnold, P.R. (Eds.) (1995). *Reading and Understanding Multivariate Statistics*. American Psychological Association., Washington.

Jaccard, J. et.al. (2002). *Interaction effects in multiple regression*. London: Sage.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno (seminarski radovi).

Preduvjeti upisa

Nema

NAPREDNI PRAKTIKUM PSIHOSOCIJALNOG RAZVOJA U ADOLESCENCIJI

Okvirni sadržaj predmeta

Razvojni period kasne adolescencije. Specifičnosti studentske populacije: zadaci, izazovi i opasnosti. Samopoimanje i razvoj identiteta. Autonomija, konflikt i sklad u obiteljskim odnosima. Prijateljstvo i odnosi s vršnjacima. Intimnost i seksualnost. Osnove uspješnog studiranja: motivacija, tehnike učenja, organizacija vremena. Odnosi s nastavnicima. Korištenje slobodnog vremena. Psihosocijalni problemi u adolescenciji: stres, suočavanje i adaptacija, ispitna i socijalna anksioznost, korištenje alkohola i droge, poremećaji ponašanja i delinkvencija, poremećaji hranjenja, usamljenost, depresija i suicidalnost. Prevencija mentalnog zdravlja studenata: pravilan izbor studija, usvajanje tehnika uspješnog studiranja, razvoj komunikacije i socijalnih vještina, razvoj i održavanje mreže socijalne podrške, usvajanje tehnika rješavanja problema, razvoj samopoštovanja.

Cilj

Polaznjem praktikuma studenti će povećati razumijevanje razvojnih zadataka i aspekata uspješnog razvoja u studentskoj dobi. Usvojiti će korisna znanja i tehnike prevladavanja pojedinih vrsta problema u ponašanju i doživljavanju – u domeni studiranja, socijalnih odnosa, nepoželjnih navika i odnosa prema samom sebi. Cilj je upoznavanje, razrada i primjena tehnika poticanja nekih vidova psihosocijalnog razvoja u maloj grupi.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog (9.) semestra. Praktikum uključuje klasično i instrumentalno učenje u grupi s tim da se predavanja izvode dijelom u velikoj grupi, a radionice u malim prema interesu homogenim grupama. Naglasak je na aktivnoj uključenosti studenata pri izboru područja kojim će se detaljnije baviti te u upoznavanju, usvajanju i demonstraciji tehnika poticanja psihosocijalnog razvoja u maloj grupi studenata (polaznika Osnovnog praktikuma psihosocijalnog razvoja u adolescenciji). Nastava uključuje primjenu savjetodavnih vještina te simboličke, kreativne, bihevioralno-kognitivne i psiho-edukativne strategije.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

McNamara, S. (2000). *Stress in Young People*. London: Continuum.

Lugomer-Armano, G., Kamenov, Ž. i Ljubotina D. (ur.) (2002). *Problemi i potrebe mladih u Hrvatskoj*. Zagreb: Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Klub studenata psihologije.

Brigham, T.A. (1989). *Self-management for Adolescents*. New York: The Guilford Press.

Calhoun, J.F. and Acolella, J.R. (1990). *Psychology of Adjustment and Human Relationships*. New York: McGraw-Hill Publishing Company.

Geldard, K. And Geldard, D. (2000). *Counselling Adolescents*. London: Sage Publications.

Johnson, S.L. (1997). *Therapist's Guide to Clinical Intervetion*. London: Academic Press.

Kroger, J. (2000). Brigham, T.A. (1989). *Self-management for Adolescents*. New York: The Guilford Press.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Miljković, D., Lugomer-Armano, G., Arnautović, D. (ur.) (2004). *Ovdje sam, slušam - priručnik za edukaciju volontera u službi psihološke pomoći telefonom*. Zagreb: Savez udruga telefona kriznih službi

Nelson-Jones, R. (2000). *Practical counseling and helping skills* (4th ed.). London: Continuum.

Radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike.

Bodovna vrijednost predmeta:

4 ETCS

Način polaganja ispita

Provjera znanja i svladavanja vještina provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke.

Preduvjeti upisa

Osnove psihološkog savjetovanja i. Grupni rad.

NASILJE U BLISKIM VEZAMA

Okvirni sadržaj predmeta

Značajke kvalitetne bliske veze. Interpersonalna privlačnost, privrženost i bliski odnosi (nastanak, tijek, prekid). Što (ni)je nasilno ponašanje u vezi? Oblici nasilja u bliskim vezama. Prepoznavanje nasilnih ponašanja. Prevalencija nasilnog ponašanja u različitim vrstama bliskih veza. Objašnjenja i modeli uzroka nasilja u bliskim odnosima. Faktori rizika za nasilje u vezi. Nasilje u obitelji: prepoznavanje i reagiranje, posljedice izravne i neizravne izloženosti nasilju u obiteljskom okruženju. Hrvatski i europski pravni okvir suzbijanja nasilja u obitelji. Nasilje u partnerskim odnosima: dinamika nastanka i održavanja nasilnog odnosa. Obiteljsko nasilje kao traumatsko iskustvo tipa II. Zašto žrtve ostaju u nasilnom odnosu? Uloga vrijednosti i stavova u održavanju nasilnog odnosa. Uloga slike o sebi, emocija i traumatskog iskustva u pristajanju na nasilno ponašanje. Načini kontroliranja partnera u vezi. Psihološko stanje žene, žrtve obiteljskog nasilja. Psihološki profili zlostavljača u partnerskim odnosima. Nasilje u mladenačkim vezama: rodna socijalizacija i nasilni obrasci ponašanja. Problem postavljanja granica i održavanja bliskosti u odnosu. Poznavanje i prakticiranje svojih prava i smanjivanje rizika od nasilja u mladenačkim vezama. Intervencije radi suzbijanja nasilja. Načela preventivnih i interventnih programi u zajednici. Izrada preventivnih programa putem škole. Upoznavanje programa prevencije nasilja u mladenačkim vezama i načinom njihovog stvaranja. Struktura standardnih radionica.

Cilj

Upoznati studente s teorijskim objašnjenjima, uzrocima, pojavnosti (oblicima, učestalosti) i načinima suzbijanja nasilja u bliskim vezama, te razviti njihove profesionalne stavove i vještine koji su potrebni za preventivne programe, s naglaskom na prevenciju nasilja u vezama. Naglasak je na razumijevanju važnosti prevencije nasilnog ponašanja u vezama mladih kao skupine s kojom će se studenti susretati u svojem budućem profesionalnom radu, te će tako moći izravno primijeniti znanja i vještine stečene u ovom kolegiju. Studenti će se osposobiti za izradu i provedbu preventivnih radionica o nasilju u mladenačkim vezama.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tijekom jednog semestra.

Studenti imaju obavezu provesti seriju od četiri standardne radionice prevencije nasilja u mladenačkim vezama u dva razredna odjela trećih razreda srednjih škola.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Ajduković, D. (2001) (ur.) *Priručnik za provedbu Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji*. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Ajduković, D., Ajduković, M., Cesar, S., Kamenov, Ž., Löw A., Sušac, N. (2010) *Prevenција nasilja u mladenačkim vezama – Priručnik za voditelje programa*. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Ajduković, M. i Marohnić, S. (2011). *Smjernice za planiranje, provedbu i evaluaciju preventivskih i tretmanskih programa zaštite djece od nasilja*. Zagreb: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

Ajduković, M., Pavleković, G. (2004) (ur.) *Nasilje nad ženom u obitelji*. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Cesar, S., Bijelić, N., Hodžić, A., Kobaš, V. (2006) *Bolje spriječiti nego liječiti – prevencija nasilja u adolescentskim vezama*. Zagreb: Cesi

Collin-Vezina, D., Hebert, M., Manseau, H., Blais, M., Fernet, M. (2006) Self-concept and dating violence in 220 adolescent girls in the child protective system. *Child Youth Care Forum* 35, 319–326.

Espelage, D.L., Holt, M.K. (2007) Dating violence and sexual harassment across the bully-victim continuum among middle and high school students. *Journal of Youth and Adolescence*, 36, 799–811.

Foshee, V.A., Bauman K.E., Ennett, S., Linder, G.F., Benefield, T., Suchindran, C. (2004) Assessing the long-term effects of the safe dates program and a booster in preventing and reducing adolescent dating violence victimization and perpetration. *American Journal of Public Health*, 94(4), 619-624.

Hall Smith, P., White, J., Holland, L.L. (2003) A longitudinal perspective on dating violence among adolescent and college-age women. *American Journal of Public Health*, 93 (7), 1104-1109.

Howard, D.E., Wang, M.Q. (2003) Psychosocial factors associated with boys' reports of dating violence. *Adolescence*, 38 (151), 519-533.

Ivić, T. (2011) (ur.) *Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2011. do 2016. Godine / National strategy of protection against family violence, for the period*

2011-2016. Zagreb: Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Republike Hrvatske.

Maslić-Seršić, D. (2010). *Ekonomsko nasilje nad ženama: manifestacije, posljedice i putovi oporavka*. Zagreb: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

Nowakowski Sims, E., Noland Dodd, V.J., Tejada, M.J. (2008) The relationship between severity of violence in the home and dating violence. *Journal of Forensic Nursing*, 4, 166–173.

Rapoza, K.A., Baker, A.T. (2008) Attachment styles, alcohol, and childhood experiences of abuse: An analysis of physical violence in dating couples. *Violence and Victims*, 23(1), 52-65.

Schnurr, M.P., Lohman, B.J. (2008) How much does school matter? An examination of adolescent dating violence perpetration. *Journal of Youth and Adolescence*, 37, 266–283.

Teten, A.L., Ball, B., Valle, L.A., Noonan, R., Rosenbluth, B. (2009) Considerations for the definition, measurement, consequences, and prevention of dating violence victimization among adolescent girls. *Journal of Women's Health*, 18 (7), 923-927.

Theriot, M.T. (2008) Conceptual and methodological considerations for assessment and prevention of adolescent dating violence and stalking at school. *Children & Schools*, 30 (4), 22.

Bodovna vrijednost predmeta:

6 ETCS

Način polaganja ispita

Izrada preventivne radionice, provedba preventivnih radionica u školama.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

OČUVANJE I UNAPREĐENJE PSIHIČKOG ZDRAVLJA

Okvirni sadržaj predmeta

Modeli psihičkog zdravlja. Odnos psihičkog zdravlja i psihičke bolesti. Odnos tjelesnog i psihičkog zdravlja. Zaštitni i rizični čimbenici psihičkog zdravlja u različitim životnim razdobljima. Individualne i obiteljske odrednice ranjivosti i otpornosti na rizike za psihičko zdravlje. Socijalne, ekonomske i okolinske odrednice ranjivosti i otpornosti na rizike za psihičko zdravlje. Programi usmjerenih ka smanjivanju rizika za pojavu psihičkih smetnji i/ili očuvanju psihičkog zdravlja. Osnovna načela prevencije psihičkih poremećaja. Prevencija autodestruktivnog i suicidalnog ponašanja. Psihoedukacija - intervencija usmjerena ka unapređivanju psihičkog zdravlja kod psihički oboljelih osoba i njihovih obitelji. Moderni izazovi psihičkom zdravlju.

Cilj

Studenti će razviti osjetljivost na potrebu promoviranja psihičkog zdravlja u različitim područjima rada psihologa. Naučit će osnovne teorijske modele psihičkog zdravlja, odnos psihičkog zdravlja i psihičke bolesti te rizične i zaštitne čimbenike psihičkog zdravlja. Razumjet će odrednice ranjivosti i otpornosti na rizike za psihičko zdravlje u različitim socijalnim, ekonomskim i okolinskim kontekstima. Znati će osnove prevencije različitih psihičkih poremećaja i suicidalnog ponašanja. Razumjet će moderne izazove psihičkom zdravlju kao što su globalizacija, nove tehnologije, informacijska zasićenost i slično.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Znanje se provjerava aktivnim sudjelovanjem u nastavi u obliku rasprava, pripremana za seminare, izradom izvještaja i pismenim ispitom na kraju semestra.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Davydov, D.M., Stewart, R., Ritchie, K. i Chaudieu, I. (2010). Resilience and mental health. *Clinical Psychology Review*, 30, 479-495.

Promoting mental health – concepts, emerging evidence, practice (2004). *A report of the WHO, Department of Mental Health and Substance Abuse*. Geneve: World Health Organization.

Prevention of mental disorders – effective interventions and policy options (2004). *A report of the WHO, Department of Mental Health and Substance Abuse*. Geneva: World Health Organization.

Keyes C.L. (2005). Mental illness and/or mental health? Investigation axioms of the complete state model of health. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 73, 539-548.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Aneshensel, C. S. (2009). Toward explaining mental health disparities. *Journal of Health and Social Behavior*, 50, 377-394.

Adler, R.H. (2009). Engel's biopsychosocial model is still relevant today. *Journal of Psychosomatic Research*, 67, 607–611.

Chen, S.X. (2008). Seeking professional help: Etiology beliefs about mental illness across cultures. *Journal of Counseling Psychology*, 5, 442-450.

Choi, K., Son, H., Park, M., Han, J., Kim, K., Lee, B. i Gwak, H. (2009). Internet overuse and excessive daytime sleepiness in adolescents. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 63, 455-462.

Lincoln, T.M., Wilhem, K. i Nestoriuc, Y. (2007) Effectiveness of psychoeducation for relapse, symptoms, knowledge, adherence and functioning in psychotic disorders: a meta-analysis. *Schizophrenia Research*, 96, 232-245.

Tudor, K. (1996). *Mental Health Promotion: Paradigms and Practice*. London: Routledge.

Warner, R (2001). The prevention of schizophrenia: What interventions are safe and effective? *Schizophrenia Bulletin*, 27 (4), 551-562.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

ORGANIZACIJSKA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Organizacija i organizacijskog ponašanja. Organizacijske teorije: klasične, neoklasične i suvremene. Pojedinač u organizaciji: socijalizacijski procesi i karijera u organizaciji. Organizacijski stavovi: odanost organizaciji, psihologijski sporazum. Radna grupa i faktori njene učinkovitosti: veličina grupe, motivacija članova, grupna kohezija i norme, komunikacijska struktura. Grupno odlučivanje. Timovi i njihova učinkovitost. Organizacijska klima i kultura. Izvori, vrste i posljedice organizacijske klime. Organizacijska socijalizacija i pojam organizacijske kulture. Upravljanje organizacijskom kulturom. Razvoj i mijenjanje organizacije. Modeli planiranih promjena. Praksa organizacijskog razvoja: glavne metode organizacijskih intervencija.

Cilj

Osposobiti studente za razumijevanje procesa koji se zbivaju u modernim organizacijama. Studenti će upoznati osnovne organizacijske teorije, probleme formiranja učinkovitih radnih grupa, pojmove i učinke organizacijske klime i kulture te pristupe promjeni i razvoju organizacija.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

3 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno kombiniranih s posjetom organizacijama. Predavanja kombinirana s praktičnim vježbama, koje uključuju: upoznavanje i primjena upitnika za organizacijsku dijagnozu, upoznavanje studija slučaja i posjete nekim organizacijama.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bahtijarević-Šiber, F. i sur. (1991). *Organizacijska teorija*. Zagreb: Informator.

Sušanj, Z. (2005). *Organizacijska klima i kultura*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Wagner, J.A. & Hollenbeck, J.R. (2002). *Organizational behavior*. Harcourt Brace, Orlando (FL).

Popis literature koje se preporučuje kao dopunska

Argyle, M. (1990). *The social psychology of work*. London: Penguin Group.

Drenth, P.J.D., Thierry, H., & De Wolff, C.J. (Eds.) (1998). *Organizational psychology*. Psychology Press Ltd Hove, UK.

Robbins, S. R. (1996). *Bitni elementi organizacijskog ponašanja*. Zagreb: Mate.

Sorge, A. (Ed.) (2002). *Organization*. London: Thompson Learning.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

OSNOVE PSIHOLOŠKOG SAVJETOVANJA

Okvirni sadržaj predmeta

Definicija psihološkog savjetovanja. Razlika prema psihoterapiji. Ciljevi i ishodi savjetovanja. Preduvjeti za uspješno savjetovanje. Teškoće u uspostavi odnosa savjetovatelj-klijent. Osobine savjetovatelja važne za proces savjetovanja. Klijentovo povjerenje u savjetovatelja. Klijentov otpor. Temeljne komunikacijske vještine u savjetodavnom procesu. Faze savjetovanja.

Cilj

Studenti će steći uvid u činitelje koji otežavaju/olakšavaju uspostavu odnosa između savjetovatelja i klijenta. Prepoznat će vlastite osobine koje ih mogu činiti (ne)uspješnim savjetovateljima. Moći će prepoznati znakove klijentova i vlastitog otpora u savjetodavnom procesu te načine kojima klijent provjerava može li savjetovatelju vjerovati. Studenti će uvijek baviti temeljne komunikacijske vještine potrebne u procesu savjetovanja: razumijevanje verbalne komunikacije, prepoznavanje znakova neverbalne komunikacije, aktivno slušanje i postavljanje pitanja. Dobit će osnovne informacije o pojedinim fazama savjetodavnog procesa.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom 7. semestra.

Provjera usvojenosti vještina provodi se tijekom demonstracijskih vježbi i igranja uloga. Provjera znanja, stavova i uvjerenja o savjetodavnom procesu provodi se tijekom rasprava, u okviru pismenih (domaćih) zadaća i pismenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Ajduković, M. i Hudina., B. (1996). Značaj učinkovite komunikacije u radu pomagača, u: J. Pregrad (ur.) *Stres, trauma, oporavak*, Društvo za psihološku pomoć, Zagreb, str. 7.- 26.

Arambašić, L. (1996). Savjetovanje, u: J. Pregrad (ur.) *Stres, trauma, oporavak*, Društvo za psihološku pomoć, Zagreb, str. 63.-86.

Dryden, W. (1992). *Key issues for counselling in action*. London: Sage.

Dryden, W. (1993). *Questions and answers on counselling in action*. London: Sage.

Dryden, W. (1993). *Hard-earned lessons from counselling in action*. London: Sage.

Hackney, H.L. i Cormier, L.S. (2001). *The professional counselor*. Boston: Allyn and Bacon.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Jull, J. (1995). *Razgovori s obiteljima: perspektive i procesi*. Zagreb: Alinea.

Nelson-Jones, R. (1997). *Practical Counseling and helping skills*. London: Cassell.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno

Preduvjeti upisa

Komunikacijske vještine.

OSNOVNI PRAKTIKUM PSIHOSOCIJALNOG RAZVOJA U ADOLESCENCIJI

Okvirni sadržaj predmeta

Razvojni period kasne adolescencije. Specifičnosti studentske populacije: zadaci, izazovi i opasnosti. Samopojmanje i razvoj identiteta. Autonomija, konflikt i sklad u obiteljskim odnosima. Prijateljstvo i odnosi s vršnjacima. Intimnost i seksualnost. Osnove uspješnog studiranja: motivacija, tehnike učenja, organizacija vremena. Odnosi s nastavnicima. Korištenje slobodnog vremena. Psihosocijalni problemi u adolescenciji: stres, suočavanje i adaptacija, ispitna i socijalna anksioznost, zloupotreba alkohola i droge, poremećaji ponašanja i delinkvencija, poremećaji hranjenja, usamljenost, depresija i suicidalnost. Prevencija mentalnog zdravlja studenata: pravilan izbor studija, usvajanje tehnika uspješnog studiranja, razvoj komunikacije i socijalnih vještina, razvoj i održavanje mreže socijalne podrške, usvajanje tehnika rješavanja problema, razvoj samopoštovanja.

Cilj

Polaznjem praktikuma studenti će povećati razumijevanje razvojnih zadataka i aspekata uspješnog razvoja u studentskoj dobi. Potaknuti na preispitivanje vlastitih osobina i zadovoljstva životom motivirat će se za poduzimanje adaptivnih promjena. Usvojit će korisna znanja i tehnike prevladavanja pojedinih vrsta problema u ponašanju i doživljavanju – u domeni studiranja, socijalnih odnosa, nepoželjnih navika i odnosa prema samom sebi. Cilj je povećati kapacitete za uspješne odnose i za rad s ljudima. Sekundarni je cilj iskustveno upoznavanje tehnika proaktivnog savjetovanja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra. Praktikum uključuje klasično i iskustveno učenje u grupi. Predavanja se izvode dijelom u velikoj grupi, a radionice u malim prema interesu homogenim grupama. Naglasak je na aktivnoj uključenosti studenata pri izboru područja kojim će se detaljnije baviti te u upoznavanju i usvajanju tehnika i vještina adaptivnog ponašanja. Praktikum uključuje primjenu savjetodavnih vještina te simboličke, kreativne, bihevioralno-kognitivne i psiho-edukativne strategije.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Lacković-Grgin, K. (2000): *Stres u djece i adolescenata*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Lacković-Grgin, K. (1994): *Samopojmanje mladih*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

McNamara, S. (2000). *Stress in Young People*. London: Continuum.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Brigham, T.A. (1989). *Self-management for Adolescents*. New York: The Guilford Press.

Calhoun, J.F. and Acolella, J.R. (1990). *Psychology of Adjustment and Human Relationships*. New York: McGraw-Hill Publishing Company.

Geldard, K. And Geldard, D. (2000). *Counselling Adolescents*. London: Sage Publications.

Johnson, S.L. (1997). *Therapist's Guide to Clinical Intervention*. London: Academic Press.

Kroger, J. (2000). Brigham, T.A. (1989). *Self-management for Adolescents*. New York: The Guilford Press.

Bodovna vrijednost predmeta:

4 ETCS

Način polaganja ispita

Provjera znanja i svladavanja vještina provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke.

Preduvjeti upisa

Nema.

PRIMIJENJENA RAZVOJNA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Praktična primjena spoznaja iz razvojne psihologije u istraživanju, prevenciji, tretmanu i saniranju aktualnih društvenih problema kao što su npr. problemi i potrebe djece i mladih, vršnjačko nasilje, ovisnosti, maloljetnička delinkvencija, obiteljski problemi, obiteljsko nasilje, brakorazvodi, nezaposlenost, zbrinjavanje starih osoba – kroz predstavljanje praktičnog rada psihologa i ustanova te usvajanje nekih dijagnostičkih i tretmanskih postupaka. Između ostalog, obrađuju se razvojni intervju, genogram, osnove grupnog rada, osnovne komunikacijske i savjetodavne vještine, tehnike planiranja i evaluacije psihosocijalnih programa koji potiču optimalni razvoj, vidovi popularizacije spoznaja iz razvojne psihologije.

Cilj

Razvoj osjetljivosti za aktualne društvene probleme, uočavanje razvojnih teškoća i razumijevanje njihovih korelata te aktiviranje u primjeni spoznaja iz razvojne psihologije kako bi se problemi prevladali. Upoznavanje rada psihologa s djecom, mladima i odraslima u okviru ustanova odgoja i obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite te programa nevladinih udruga te razvoj vještina potrebnih za kreiranje i evaluaciju preventivnih programa i tretmanskih intervencija.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra. Nastava se izvodi u vidu predavanja, vježbi, radionica, gostovanja psihologa iz prakse, posjeta ustanovama i provođenja terenskih istraživanja. Tijekom izvođenja nastave znanje se provjerava kroz aktivnost studenata u nastavi te putem samostalnih i grupnih pismenih izvještaja, a po završetku nastave – usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Ajduković, M. (1997): *Grupni pristup u psihosocijalnom radu*. Zagreb: DPP

Pregrad, J., ur. (1996): *Stres, trauma, oporavak*. Zagreb: DPP

Janković, J. (1996). *Pristupanje obitelji*. Zagreb: Alinea

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska* (ovdje samo dio)

*studenti biraju literaturu tako da pokrije barem tri relevantna područja

Napan, K. (1994). *Kako djelotvorno raditi s ljudima*. Zagreb: Alinea.

Janković, J. (1997). *Savjetovanje - nedirektivni pristup*. Zagreb: Alinea.

Janković, J. (1994). *Sukob ili suradnja*. Zagreb: Alinea.

Ajduković, M. i Pečnik, N. (1993). *Nenasilno rješavanje sukoba*. Zagreb: Alinea.

Olweus, D. (2004). *Nasilje među djecom u školi: što znamo i što možemo učiniti*. Zagreb: Školska knjiga.

Ajduković, M. i Pavleković, G. (2000): *Nasilje nad ženom u obitelji*. Zagreb: DPP.

Gordon, T. (1996). *Škola roditeljske djelotvornosti (PET)*. Zagreb: Poduzetništvo Jakić d.o.o.

Jull J. (1996): *Vaše kompetentno dijete*. Zagreb: Educa

Katz, L.G. i D.E. McClellan (2003): *Poticanje razvoja dječje socijalne kompetencije*. Zagreb: Educa.

Ayalon, O. i M. Lahad (1995): *Spasimo djecu i BASIC-Ph*. Zagreb: Školska knjiga

Lugomer-Armano, G., Kamenov, Ž. i Ljubotina D. (ur.) (2002): *Problemi i potrebe mladih u Hrvatskoj – izvještaj s XI. ljetne psihologijske škole (Brna, Korčula, 2001)*, Zagreb, 2002

Bičanić, J. (2004): *Vježbanje životnih vještina*. Zagreb: Alinea.

Članci iz časopisa Applied Developmental Psychology i domaće periodike

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

PRIMIJEJENA SOCIJALNA PSIHLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

U pojedinom području primijenjene psihologije se detaljno proučava primjena spoznaja socijalne psihologije. Odabir tog područja može varirati od jedne do druge godine. Primjeri područja su socijalni rad, zdravstvo, pravosuđe, marketing, međuljudski odnosi, a specifičnih tema: partnerski odnosi, upravljanje sukobima, rizična ponašanja (delinkvencija, zdravstveno štetna ponašanja), psihosocijalna klima, međuetnički odnosi, javno mnijenje.

Cilj

Detaljnije razumjeti primjenu spoznaja socijalne psihologije u psihologijskoj praksi i u drugim strukama, te steći iskustvo u specifičnim tehnikama rada u pojedinim područjima primijenjene socijalne psihologije.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat vježbi i 1 sat seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Aronson, E., Wilson, T. D. i Akert, R. M. (2002). *Social Psychology*. Prentice Hall.

Hewstone, M. i Stroebe, W. (2002). *Uvod u socijalnu psihologiju*. Naklada Slap, Jastrebarsko.

Literatura će ovisiti o području primijenjene socijalne psihologije koje se obrađuje tekuće godine.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni.

Preduvjeti upisa

Socijalni identitet i međugrupni odnosi

PRIMJENA RAČUNALA U PSIHOLOGIJI

Okvirni sadržaj predmeta

Primjena računala u psihodijagnostici: mogućnosti zadavanja podražaja; kompjutersko adaptivno testiranje (CAT); Anketiranje putem računala, CATI sustav, primjena informatičke tehnologije pri provođenju ankete; Pretraživanje baza podataka putem računala; Primjena računala u edukaciji i nastavi, programirano učenje pomoću računala, sustavi za učenje na daljinu, multimedijaska prezentacija; Primjena računala pri radu s osobama s posebnim potrebama; programi za slijepe i slabovidne osobe; Mogućnosti upotrebe Interneta: psihologijski sadržaji na WEB-u, psihodijagnostika, savjetovanje; Primjena računala pri provođenju eksperimenta; Ekspertni sustavi i umjetna inteligencija; Pregled specifičnih programskih aplikacija s primjenom u psihologijskim istraživanjima (psihometrija, metodologija, učenje)

Cilj

Upoznati polaznike s mogućnostima korištenja informatičke tehnologije u znanstvenoj i primijenjenoj psihologiji. Osposobiti polaznike za samostalno pretraživanje izvora znanstvenih informacija, te izbor prikladne programske podrške.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat vježbi koje uključuju samostalni rad na računalu, te demonstracije primjene računala u psihologiji. Pored toga dio nastave bi se odvijao korištenjem WEB stranice kolegija, koji bi uključivao samostalni rad studenata, te kontinuirano praćenje njihovih aktivnosti tokom semestra.

Provjera znanja uključuje pismeni ispit, te provjeru znanja rada na računalu.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Suler, J. (2004). The Psychology of Cyberspace,
<http://www.rider.edu/~suler/psycyber/psycyber.html>

Van der Linden, W.J., Glas, C.A.W. (2000.) Computerized Adaptive Testing: Theory and Practice. Assessment Systems Corporation.

WEB stranica kolegija s linkovima vezanim uz pojedine nastavne teme

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Jacko, J. A. & Sears, A. (2003). *The Human Computer Interaction Handbook*. Mahwah, NJ: Erlbaum.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema.

PSIHIČKI POREMEĆAJI – ETIOLOGIJA I DIJAGNOSTIKA

Okvirni sadržaj predmeta

Biološko, psihoanalitičko, kognitivno i bihevioralno tumačenje nastanka i razvoja anksioznih poremećaja, somatoformnih i disocijativnih poremećaja, poremećaja raspoloženja, poremećaja ličnosti, seksualnih poremećaja. Očitovanje pojedinog poremećaja u kliničkoj slici. Očitovanje poremećaja na tehnikama psihologijske procjene. Specifične tehnike za pojedini poremećaj.

Cilj

Studenti će se upoznati s različitim teorijama nastanka i razvoja psihičkih poremećaja. Naučit će razlikovati psihičke poremećaje prema simptomima i rezultatima primjene različitih metoda procjene.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja i vježbe. Vježbe će se provoditi na psihijatrijskim odjelima, a uključivat će provođenje intervjua i primjenu psihologijskih mjernih instrumenata na osobama s psihičkim poremećajima, te interpretacija rezultata. Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz obavezne izvještaje, te na kraju nastave pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Davison GC, Neale JM. (1999). *Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Carson RC, Butcher J.N, Mineka S (2002.) *Fundamentals of Abnormal Psychology*. Boston: Allyn and Bacon,

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Lindsay SJE, Powel GE (1995.). *The Handbook of Clinical Adult Psychology*; Routledge.

Groth-Marnath G. (1997.). *Handbook of Psychological Assesment*, New York: Wiley&sons.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se sastoji pismenog i usmenog dijela.

Preduvjeti upisa

Položen ispit iz kolegija Klinička procjena psihičkih poremećaja

PSIHIČKI POREMEĆAJI – TRETMANI I INTERVENCIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Vrste tretmana: biološki, psihološki, socijalni. Indikacije za različite tretmane. Tretmani anksioznih poremećaja, somatoformnih i disocijativnih poremećaja, poremećaja raspoloženja, poremećaja ličnosti, seksualnih poremećaja. Odabir tretmana. Metode evaluacije tretmana.

Cilj

Studenti će se znati odrediti indikacije za različite tretmane. Naučit će područja primjene pojedinog tretmanskog pristup. Naučit će koji su tretmani odgovarajući za različite psihičke poremećaje.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja i vježbe.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz obavezne izvještaje, te na kraju nastave pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Davison GC, Neale JM. (1999). *Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Carson RC, Butcher J.N, Mineka S (2002.) *Fundamentals of Abnormal Psychology*. Boston: Allyn and Bacon,

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Lindsay SJE, Powel GE (1995.). *The Handbook of Clinical Adult Psychology*; Routledge.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se sastoji pismenog i usmenog dijela.

Preduvjeti upisa

Položen ispit iz Psihičkih poremećaja – etiologija i dijagnostika.

PSIHODIJAGNOSTIČKE METODE

Okvirni sadržaj predmeta

Integrativni pregled aktualne psihodijagnostičke prakse u svijetu i u RH; Izvori informacija o psihodijagnostičkim instrumentima (evaluativni i neevaluativni prikazi, baze podataka o testovima);

Izbor prikladne metode u skladu sa svrhom mjerenja, te tehničkim i etičkim standardima (APA, ITC, domaći pravilnici); Kriteriji za kategorizaciju psihodijagnostičkih metoda; Različite metode prikupljanja podataka; Nove tehnologije u psihodijagnostici i njihovi metodološki i psihometrijski aspekti; (primjena testova putem računala, multimedijско zadavanje testovnih podražaja, kompjutersko adaptivno testiranje, testiranje putem Interneta, ekspertni sustavi u psihodijagnostici, automatizacija kvantitativne i kvalitativne interpretacije); Odabrane teme vezane uz konstrukciju i validaciju psihologijskih mjernih instrumenata (pristranost zadatka, kroskulturalna validacija testova, problemi simulacije i disimulacije); Suvremeni pristupi mjerenju kognitivnih sposobnosti; Suvremeni pristupi mjerenju ličnosti; Suvremeni pristupi mjerenju znanja; Suvremeni pristupi u mjerenju stresa i traume.

Cilj

Upoznati polaznike s aktualnim i suvremenim idejama, unapređenjima metoda i instrumenata u psihodijagnostici. Osposobiti polaznike za samostalno pretraživanje informacija o postojećim mjernim instrumentima i metodama te njihovoj evaluaciji, odnosno za izbor optimalnog instrumenta za neku zadanu svrhu mjerenja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava bi se odvijala kroz 2 sata predavanja, 1 sat seminarskog rada, te 1 sat vježbi. Seminari i vježbe bi uključivali aktivnost polaznika kroz rješavanje postavljenih problema, tj. seminarske radove na zadanu temu, demonstraciju pojedinih metoda, te primjere psihologijske prakse, gdje su predviđene posjete ustanovama koje se bave psihodijagnostikom.

Provjera znanja provodit će se kontinuirano kroz aktivnosti tokom semestra, kroz seminarske radove, te kroz završni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Anastasi, A. (1997). *Psychological testing* (7th edition). New York: MacMillan.

Cronbach, J.L. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th edition). New York: Harper and Row.

Jackson, C. (2000). *Psihologijsko testiranje*. Naklada Slap, Jastrebarsko.

Fernandez-Ballesteros, R. (Ed.) (2003). *Encyclopedia of Psychological Assessment*. Sage Publication.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Flanagan, D.P., Genshaft, J.L., Harrison (1997). *Contemporary Intellectual Assessment Theories, Tests and Issues*. New York – London: The Guilford Press.

Beutler, L.E., Berren, M.R. (1995). *Integrative Assessment of Adult Personality*. The Guilford Press. New York - London.

Gregory, R.J. (1992). *Psychological Testing: History, principles, and applications*. Boston: Allyn & Bacon.

Mental Measurement Yearbook (I-XIII) University of Nebraska Press.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Uvjeti upisa

Nema preduvjeta.

PSIHOLOG U SKRBI ZA STARIJE LJUDE

Okvirni sadržaj predmeta

Starenje i starost naroda i pojedinca; teorije starenja; metode i metodološki problemi istraživanja starosti i starenja; promjene u sposobnostima: tjelesnim, senzornim, motoričkim, kognitivnim; ličnost i starenje; prilagodba na starenje; promjene u socijalnim odnosima: obitelj, društvo, umirovljenje; posebni problemi starijih osoba: depresija, demencija, nemoć; uspješno starenje; modeli skrbi za starije ljude: institucionalni i vaninstitucionalni; komunikacija sa starijim osobama; uloga psihologa u skrbi za starije ljude.

Cilj

Usvojiti znanja o čimbenicima koji djeluju na proces starenja te o promjenama u procesu starenja.

Upoznati primjerene istraživačke metode i postupke za proučavanje procesa starenja i starosti. Primijeniti znanja o starenju i starosti u sprječavanju i umanjivanju nepovoljnih učinaka starenja odnosno u poboljšanju kvalitete življenja u starosti.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sata predavanja i 1 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra. Tijekom izvođenja nastave znanje se provjerava putem samostalnih usmenih i pismenih izvještaja s vježbi. Po završetku nastave znanje se provjerava pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Despot Lučanin J. (2003) *Iskustvo starenja (pogl. 1-2, 10)*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Despot Lučanin, J. (1998) *Zdravstvena psihologija i starenje*. U: Havelka M. (ur.) *Zdravstvena psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Havelka, M. i Despot Lučanin, J. (1990) *Psihologija starenja*. U: Duraković Z. i sur. *Medicina starije dobi*. Zagreb: Naprijed.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Schaie, K.W. i Willis, S.L. (2001.) *Psihologija odrasle dobi i starenja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno.

Preduvjet upisa

Nema preduvjeta.

PSIHOLOGIJA OBRAZOVANJA NADARENIH UČENIKA

Okvirni sadržaj predmeta

Karakteristike darovite djece (kognitivne i socio-emocionalne osobine darovitih). Identifikacija darovitih učenika (proces identifikacije, mjerenje i procjenjivanje darovitosti). Posebnosti rada s darovitima unutar školskog sustava (akceleracija i obogaćenje programa). Rad psihologa s darovitom djecom (rad na programima za darovite učenike, savjetovanje, profesionalna orijentacija). Rad psihologa s učiteljima i roditeljima darovitih učenika (pomoć učiteljima pri izradi, izvedbi i evaluaciji programa, savjetovanje učitelja i roditelja).

Cilj

Studenti će upoznati karakteristike darovite djece, načine identifikacije darovitih i mogućnosti rada s njima u okviru školskog sustava. Moći će primijeniti odgovarajuće identifikacijske postupke i planirati svoj rad u praksi. Studenti će biti pripremljeni za zajednički rad s učiteljima na planiranju i izvedbi programa rada s darovitim učenicima.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se provodi kroz predavanja i vježbe u jednom semestru (2+2). Tijekom vježbi studenti sudjeluju u identifikaciji darovite djece te prisustvuju radionicama za darovite učenike. Studenti su obvezni u maloj grupi pripremiti i na vježbama izvesti jednu radionicu za rad s darovitima ili prikazati malo istraživanje o darovitosti

Uradak studenta prati se kroz izvedbu vježbi i završni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Čudina-Obradović, M. (1991.). *Nadarenost: razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje*. Školska knjiga, Zagreb.

Heller, K.A., Monks, F.J., Sternberg R.J., Subotnik, R.(2000.). *International handbook of giftedness and talent*. Oxford: Elsevier Science Ltd.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Koren, I. (1989.). *Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika*. Školske novine, Zagreb

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS

Način polaganja ispita

Pisano i usmeno, a završna ocjena je kombinacija uratka studenta tijekom nastave i na ispitima.

Preduvjeti upisa

Psihologija obrazovanja: učenje i poučavanje.

PSIHOLOGIJA OBRAZOVANJA UČENIKA S TEŠKOĆAMA U ŠKOLI

Okvirni sadržaj predmeta

Pojam individualnih različitosti. pristupi učenicima s posebnim potrebama. Djeca s teškoćama u učenju: vrste kognitivnih smetnji, uzroci teškoća u učenju, utvrđivanje i prepoznavanje teškoća u učenju, pristupi i metode rada s djecom s teškoćama u učenju. Djeca sa smetnjama u ponašanju i emocionalnim teškoćama, vrste emocionalnih teškoća i smetnji u ponašanju, činitelji povezani sa smetnjama u ponašanju i emocionalnim teškoćama, prepoznavanje i utvrđivanje emocionalnih teškoća i smetnji u ponašanju, strategije u grupnom i individualnom radu s djecom s emocionalnim teškoćama i smetnjama u ponašanju

Cilj

Cilj kolegija je da studenti razumiju i mogu objasniti pojam posebnih potreba u školskom kontekstu, da mogu razlikovati pojedine vrste potreba te da mogu prepoznati ulogu pojedinih činitelja u njihovom nastanku. Studenti će moći procijeniti prednosti i nedostatke pojedinih intervencijskih pristupa. Očekuje se da će studenti nakon praćenja ovog kolegija moći u realnoj situaciji prepoznati probleme prilagodbe djece s teškoćama u školi, da će moći sudjelovati u timskom planiranju, izvedbi i praćenju izvedbe programa njihova učenja. Studenti će moći procijeniti primjerenost pojedinog intervencijskog postupka u odnosu na vrstu teškoća, te primijeniti u svom radu metodu analize slučaja..

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se provodi kroz predavanja i seminare u jednom semestru (2+2). Uradak studenta prati se i provjerava kroz izvedbu vježbi i završni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003.) *Psihologija obrazovanja*, Zagreb: IEP.(poglavlje 2))

Ormrod, J.E (2003.): *Educational psychology –developing learners* (4th ed.),Columbus, Merrill Prentice Hall (poglavlje 5)

Kocijan Hercigonja D. (1997.): *Hiperaktivno dijete*, Slap, Jastrebarsko.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska:

Woolfolk, A. (2005.) *Educational psychology*, (8th.ed.), Boston: Allyn and Bacon (poglavlje 4)

Ajduković, M. i sur. (1995.): *Prevenција poremećaj u ponašanju kod djece stradalnika rata*, DPP, Zagreb.

Winkel, R. (1996.): *Djeca koju je teško odgajati*: Educa Zagreb.

Visser, J., Daniels, H., Cole, T. (2001.) *Emotional and behavioural difficulties in mainstream schools*, New York: Elsevier.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS

Način polaganja ispita

Pisano i usmeno, a završna ocjena je kombinacija uratka studenta tijekom nastave i na ispitima.

Preduvjeti upisa

Nema

PSIHOLOGIJA PARTNERSKIH ODNOSA

Okvirni sadržaj predmeta

Glavne odrednice privlačnosti i svidanja. Teorije interpersonalne privlačnosti. Izbor partnera. Potreba za bliskošću. Razvoj bliskosti. Privrženost u odrasloj dobi. Stilovi privrženosti. Definicija ljubavi. Tipovi ljubavi. Mitovi i zablude o ljubavi. Ljubav i ovisnost. Brak: očekivanja i zadovoljstvo. Čimbenici koji utječu na brak. Čimbenici koji pridonose zadovoljstvu u vezi. Čimbenici koji ugrožavaju vezu. Posljedice problema i nezadovoljstva vezom. Prekid veze. Reakcije na prekid. Proces razvoda braka i s njime povezani problemi. Specifični problemi istospolnih veza.

Cilj

Usvajanje temeljnih teorijskih znanja o čimbenicima koji utječu započinjanje ljubavne veze, njeno održavanje ili ugrožavanje i završavanje. Upoznavanje problema vezanih uz partnerske odnose i uvid u postojeće metode i postupke za njihovo ublažavanje ili rješavanje.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat vježbi i seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Brehm, S. S. (1992). *Intimate Relationships*. New York: McGraw-Hill.

Duck, S. W. (1991). *Understanding Relationships*. New York: Guilford Press.

Sternberg, R. J. i Barnes, M. L. (Eds.). (1988). *The Psychology of Love*. New Haven, CT: Yale University Press.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Rijavec, M. i Miljković, D. (2002). *Srce moje i tvoje u ljubavi stoje: psihologija ljubavi*. Zagreb: IEP-D2.

Ajduković, M. i Pavleković, G. (Ur.) (2000). *Nasilje nad ženom u obitelji*. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Christensen, A., Jacobson, N. S. (2000). *Reconcilable differences*. New York: The Guilford Press.

Milivojević, Z. (1995). *Formule ljubavi*. Novi Sad: Prometej.

Knapp, M. L., Vangelisti, A. L. (2000). *Interpersonal communication and human relationships*. Boston: Allyn and Bacon.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

PSIHOLOGIJA PREGOVARANJA

Okvirni sadržaj predmeta

Umijeće ili znanost pregovaranja. Analiza problema. Zauzimanje pozicije. Razlika kompromis-konsenzus. Stići do DA. Interpersonalne vještine u pregovaranju.

Što ako su oni moćniji? Uobičajene pogreške u pregovaranju. Savjeti za pregovarače.

Trening pregovarača.

Cilj

Naučiti studente osnovama pregovaračkih tehnika. Povezati ta znanja s onima iz izbornog kolegija koji se bave socijalnim vještinama.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sata predavanja i 1 sat seminara na tjedan

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Fisher, R. i Ury, W. (1981, 1983, 1991). *Getting to YES – Negotiating Agreement Without Giving In*. Penguin Books.

Nierenberg, I. G. (1997). *The Art of Negotiations – Psychological Strategies for Gaining Advantageous Bargains*. Souvenir Press.

Ury, W. (1991). *Getting Past NO – Negotiating with Difficult People*.

Fisher, R. i Ertel, D. (1995). *Getting Ready to Negotiate – The Getting to YES Workbook*. Penguin Books.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Nema.

PSIHOLOGIJA RATA I MIRA

Okvirni sadržaj predmeta

Temeljni pojmovi psihologije mira: pozitivan i negativan mir. Mirovni studiji. Mirovni pokreti. Obrazovanje za mir. Nasilje prema manjinskim grupama i zločini iz mržnje. Teorije mržnje. Rat kao krajnji oblik nasilja. Slika neprijatelja: dehumanizacija, infrahumanizacija, dijabolizacija i ideološko oblikovanje neprijatelja. Nacionalizam i rat. Socijalno-psihološka dinamika mobilizacije za rat. Rat i genocid/democid: počinitelji, promatrači i spasitelji. "Banalnost zla" i "banalnost herojstva". "Altruizam rođen iz patnje". Mirovne strategije i održavanje mira. Modeli izgradnje mira. Izgradnja i razvoj povjerenja. Temeljni pojmovi i kontroverze međugrupnog pomirenja. Isprika i oprost. Grupno utemeljene emocije nakon sukoba: kolektivna krivnja i sram. Tranzicijska pravda i strategije pomirenja. Individualno psihološke i socijalno-psihološke funkcije suđenja ratnim zločinima. Pravedni mir i reparacije. Kolektivna traumatizacija, kolektivna viktimizacija, transgeneracijski prijenos i ponavljanje sukoba. Komemoracije, kolektivno pamćenje i kolektivni zaborav. Kultura mira i prevencija međugrupnog nasilja. Obrazovanje za mir i ljudska prava.

Cilj

Proširiti i unaprijediti znanja o socijalno-psihološkoj dinamici rata i mira. Razumjeti činitelje koji predstavljaju rizične okolnosti nastanka sukoba među grupama i masovnog nasilja. Razumjeti dinamiku deeskalacije sukoba i postkonfliktne procese. Razumjeti mogućnosti i ulogu socijalno-psiholoških spoznaja u izgradnji mira. Razvijati ideju nenasilja i suradnje kao strategije rješavanja sukoba. U kolegiju se potiče multidisciplinarni pristup razumijevanju središnjih pitanja rata i mira.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminara na tjedno tijekom jednog semestra.

Tijekom izvođenja nastave znanje studenata se provjerava sudjelovanjem u grupnim raspravama, te pismenim seminarskim radom o temi koju student ili manja skupina studenata odabire u dogovoru s nastavnicom. Znanje se provjerava i jednim kolokvijem tijekom semestra. Na kraju studenti polažu završni pismeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Ajduković, D. (2003). Socijalna rekonstrukcija zajednice. U: Ajduković, D. (Ur.) *Socijalna rekonstrukcija zajednice: psihološki procesi, rješavanje sukoba i socijalna akcija*, Zagreb: Društvo za psihološku pomoć, str. 11-39.

Ajduković, D. (2004). Social contexts of traumatization and healing. *Medicine, Conflict and survival*, 20 (2), 120-135.

Bloomfield, D., Barnes, T. i Huysse, L. (2005). *Reconciliation after violent conflict: A handbook* (str 10-49; 97-161). Stockholm: Idea

Čorkalo Biruški, D. i Ajduković, D. (2009). Od dekonstrukcije do rekonstrukcije traumatizirane zajednice: primjer Vukovara. *Revija za socijalnu politiku*, 16 (1), 1-24.

Esses, V.M. i Vernon, R.A. (Ur.) (2008). *Explaining the breakdown of ethnic relations: Why neighbors kill*. Malden: Blackwell. (odabrana poglavlja)

Kaufman, S.J. (2001). *Modern hatreds. The symbolic politics of ethnic war* (chapter 1 (Stories of ethnic war) i chapter 2. (The symbolic politics of ethnic war) (str. 1-47)). Ithaca and London: Cornell University Press.

MacNair, R.M. (2003). *The Psychology of peace: An Introduction* (Psychological Dimensions to War and Peace, str. 1-133). Praeger.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Barkan, E. (2000). *The guilt of nations: Restitution and negotiating historical injustices*. Baltimore: The John Hopkins University Press.

Cairns, E. i Roe, M.D. (Ur.). *The role of memory in ethnic conflict*. Palgrave Macmillan. Part IV (Conflicting memories & conflict resolution) (str. 105-180).

Čorkalo, D. (2002). Peace education in New Democracies: A case of Croatia. U: G. Salomon and B. Nevo (Ur.). *Peace education around the world: The concept, underlying principles, the practice and the research*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

Lederach, J.P. (1995). *Preparing for peace. Conflict transformation across cultures*. Syracuse: Syracuse University Press.

Long, W.J. i Brecke, P. (2003). *War and reconciliation: Reason and emotion in conflict resolution*. Cambridge: MIT Press.

Salomon, G. (2009). *Recent research findings by the Center for research on peace education*. University of Haifa, CERPE.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno.

Preduvjeti upisa

Socijalni identitet i međugrupni odnosi

PSIHOLOGIJA RJEŠAVANJA SUKOBA

Okvirni sadržaj predmeta

Korijeni i uzroci interpersonalnih, unutargrupnih i međugrupnih sukoba. Negativni i pozitivni aspekti sukoba. Razlika između pozicija, interesa i potreba strana u sukobu. Konstruktivna i destruktivna interakcija i komunikacija. Uvjeti o kojima ovisi konstruktivno ili destruktivno rješavanje sukoba. Motivacijska orijentacija strana u sukobu: natjecateljska, individualistička ili suradnička. Deutschov zakon socijalnih odnosa. Tehnike za ublažavanje sukoba i rješavanje problema: suradničko rješavanje problema, pregovaranje, medijacija. Primjena odgovarajućih tehnika u različitim područjima stručnog rada psihologa. Kontrola i prevencija sukoba.

Cilj

Studenti će se upoznati s uzrocima nastanka i karakteristikama interpersonalnih, unutargrupnih i međugrupnih sukoba. Naučit će strategije rješavanja sukoba i suradničkog rješavanja problema. Razvit će temeljne vještine korisne za konstruktivno upravljanje sukobom.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja i usvajanje vještina provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bolton, R. (1986). *People skills*. New York: Touchstone.

Fisher, R., Ury, W., Patton, B. (2003). *Kako do DA: do dogovora pregovorom, a ne predajom*. Zagreb: Neretva.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Stewart, J. (Ed.) (1999). *Bridges, not walls: a book about interpersonal communication*. McGraw-Hill.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

PSIHOLOGIJA RODITELJSTVA

Okvirni sadržaj predmeta

Determinante roditeljskog ponašanja (karakteristike roditelja, karakteristike djeteta, kontekstualni činitelji). Individualne razlike u roditeljskom ponašanju (dimenzije i stilovi roditeljskog ponašanja). Tranzicija u roditeljsku ulogu i faze roditeljstva (roditeljstvo s djetetom dojenačke, predškolske, rane školske i adolescentne dobi; roditeljstvo i odrasla djeca). Utjecaj roditeljskog ponašanja na dječje ponašanje i razvoj. Roditeljska uloga i osobni razvoj. Odnosi između roditeljske i drugih životnih uloga. Neplodnost i život bez djece. Roditeljstvo u specifičnim okolnostima (maloljetni roditelji, jednoroditeljske i rekonstituirane obitelji, roditelji djece s posebnim potrebama, udomiteljstvo i posvojenje). Edukacija roditelja.

Cilj

Upoznavanje s psihologijom roditeljstva i razumijevanje složenosti i važnosti uloge majke i oca u suvremenim društvenim okolnostima. Poznavanje utjecaja roditeljskog ponašanja na dječji razvoj te utjecaja roditeljstva na razvoj u odrasloj dobi. Kroz sadržaje kolegija studenti će se osposobiti za promoviranje optimalnih roditeljskih ponašanja u budućem profesionalnom radu.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

3 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno tijekom jednog semestra. Tijekom izvođenja nastave znanje se provjerava putem samostalnih i grupnih pismenih radova. Po završetku nastave znanje se provjerava usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Martin, C.A. & Colbert, K.K. (1997). *Parenting: A life span perspective*. NY: McGraw-Hill.
Delač Hrupelj, J., Miljković, D. i Lugomer Armano G. (2000). *Lijepo je biti roditelj*. Zagreb: Creativa.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Hoghugh, M. & Long, N. (Eds.). (2005). *Handbook of parenting: Theory, research and practice*. SAGE.

Bornstein, M.H. (2002). *Handbook of parenting*. Vol. 1-5. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Brooks, J.B. (2001). *Parenting* (3rd ed). Mountain View, CA: Mayfield Publishing Co.

Muzi, M.J. (2000). *The experience of parenting*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Maccoby, E.E. (2000). *Parenting and its effects on children: On reading and misreading behavior genetics*. *Annual Review of Psychology*, 51, 1-27.

Golombok, S. (2000). *Parenting: What really counts?* Philadelphia, PA: Routledge.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

PSIHOLOGIJA SEKSUALNOSTI

Okvirni sadržaj predmeta

Povijest, perspektive i istraživanja seksualnosti. Biopsihosocijalni pristup seksualnosti. Seksualno uzbuđenje i reakcija. Seksualnost i intimnost. Razvoj seksualnosti od dječje dobi do starosti. Seksualna orijentacija, transseksualnost/transrodnost. Stigmatizacija seksualnih manjina. Pojam normalnosti u seksualnosti. Seksualni problemi i poremećaji. Osobitosti savjetovanja seksualnih problema i tretmana seksualnih poremećaja. Rizična i preventivna seksualna ponašanja. Očuvanje seksualnog zdravlja. Spolno prenosive bolesti, HIV/AIDS.

Cilj

Studenti će upoznati osnovne teorije i perspektive psihologije seksualnosti te glavne značajke kvantitativnih i kvalitativnih poremećaja spolnog nagona. Naučit će osnovne teoretske modele iz psihologije seksualnosti, rodne specifičnosti seksualnog ponašanja i seksualne orijentacije te promjene u seksualnosti kroz dob. Upoznat će se s fiziološkim osobitostima seksualnog uzbuđenja i reagiranja, međuodnosom ljubavi i intimnosti u seksualnosti, rizičnim seksualnim ponašanjima, te kvantitativnim i kvalitativnim poremećajima spolnog nagona. Studenti će upoznati važnost razvijanja edukacijskih programa i savjetovanja u području seksualnosti.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra. Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz obavezne izvještaje, te na kraju nastave pismenim i usmenim dijelom ispita.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Masters, W.H., Johnson, V.E. i Kolodny, R.C. (2007). *Ljudska seksualnost*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Laws, D.R. i O'Donohue, W. (1997). *Sexual Deviance: Theory, Assessment, and Treatment*. New York: The Guilford Press.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

PSIHOLOŠKA PROCJENA DJECE

Okvirni sadržaj predmeta

Određenje, pristupi vrste i konteksti psihologijske procjene djece. Klasifikacija poremećaja u djetinjstvu i pregled čimbenika psihopatologije. Metode psihologijske procjene djece: opažanje, intervju, testiranje, primjena projektivnih tehnika. Trijažni postupci procjene djece. Procjena intelektualnog razvoja. Procjena socio-emocionalnog funkcioniranja i adaptivnog ponašanja. Procjena razvoja govora. Neuropsihologijska procjena djece. Forenzička procjena zlostavljane djece. Formuliranje preporuka na temelju rezultata procjene. Načela pisanja psihologijskog nalaza. Etička pitanja psihologijske procjene djece.

Cilj

Razumjeti osnovne pristupe i načela psihologijske procjene djece i razviti neke temeljne vještine za uporabu različitih metoda procjene djece kao što su intervju s djecom i roditeljima, opažanje i psihologijsko testiranje djece. Upoznati neke specifične instrumente procjene pojedinih aspekata dječjeg razvoja i funkcioniranja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra. Tijekom izvođenja nastave znanje će se provjeravati putem samostalnih i grupnih pismenih radova, a po završetku nastave pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Blau, T. H. (1991). *The psychological examination of the child*. New York: John Wiley and Sons, Inc.

Sattler, J. M. (2001). *Assessment of children: Cognitive Applications*. San Diego: J. M. Sattler Publisher.

Sattler, J. M. (2001). *Assessment of children: Behavioral and Clinical Applications*. San Diego: J. M. Sattler Publisher.

Hughes, J.N., Baker, D. B. (1990). *The clinical child interview*. New York: The Guilford Press.

Hobart, C., Frankel, J. (2004). *A practical guide to child observation and assessment*. Nelson Thornes.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Wenar C. (2003). *Razvojna psihopatologija i psihijatrija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.(Pog. 16)

Davison G.C., Neale J.M. (1999). Emocionalni poremećaji i poremećaji ponašanja u djetinjstvu i adolescenciji, u knjizi *Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap, str. 491-525.

Galić S. (2002) Neuropsihologijski testovi i baterije testova za primjenu u dječjoj dobi, u knjizi *Neuropsihologijska procjena*. Jastrebarsko: Naklada Slap, str. 309-341.

Vazquez Nuttall, E., Romero, I., Kalesnik, J. (1999) (Eds.). *Assessing and Screening Preschoolers*. Boston: Allyn and Bacon.

Morrison, J., Anders, T.F. (2001). *Interviewing children and adolescents*. New York: The Guilford Press.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema.

PSIHOLOŠKO SAVJETOVANJE U KRIZNIM SITUACIJAMA

Okvirni sadržaj predmeta

Krizni događaji i kriza kao psihološko stanje. Psihološke krizne intervencije i krugovi ugroženosti. Psihološke krizne intervencije u zajednici. Sažeta psihološka integracija traume: skupni i individualni razgovori. Vještine potrebne za savjetodavni rad s ljudima u kriznim situacijama. Djelotvornost psiholoških kriznih intervencija i postupka sažete psihološke integracije traume. Teškoće koje osjećaju pomagači u suočavanju s ljudima nakon traumatskog gubitka.

Cilj

Studenti će steći znanja o ciljevima i načinu provedbe psiholoških kriznih intervencija u svijetu i kod nas. Moći će kritički procijeniti kvalitete i manjkavosti kriznih intervencija. Naučit će procijeniti potrebu za provedbom psihološke krizne intervenciji u različitim ustanovama i organizacijama te načiniti početni plan njezine provedbe. Osvijestit će potrebu za brigom o stručnjacima koji provode takvu vrstu psiholoških intervencija.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminara tjedno tijekom 2. semestra.

Provjera usvojenosti vještina provodi se tijekom demonstracijskih vježbi i igranja uloga. Provjera znanja, stavova i uvjerenja o savjetovanju u kriznim situacijama provodi se tijekom vježbi i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Arambašić, L. (ur.) (2000.). *Psihološke krizne intervencije*, Društvo za psihološku pomoć, Zagreb.

Arambašić, L. (2008.). *Gubitak, tugovanje, podrška*, Naklada Slap, Jastrebarsko

Everly, G.S. (ur.) (1995.). *Innovations in disaster and trauma psychology, Volume one: Applications in emergency services and disaster response*, Chevron Publishing Corp., Maryland.

Everly, G.S. i Mitchell, J.T. (1996.). *Critical incident stress debriefing: An operations manual for the prevention of traumatic stress among emergency services and disaster workers*, Chevron Publishing Corp., Maryland.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Brock, S.E., Sandoval, J. i Lewis, S. (2001.). *Preparing for crisis in the schools: A manual for building school response teams*, John Wiley and Sons, New York.

Roberts, A.R. (2000.). *Crisis intervention handbook: Assessment, treatment and research*, Oxford University Press.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeno

Preduvjeti upisa

Osnove traumatske psihologije

PSIHOPATOLOGIJA U FILMU

Okvirni sadržaj predmeta

Definirati filmske rodove i vrste s posebnim naglaskom na ono psihološki važno u svakom filmskom materijalu – od tipičnih i često analiziranih filmova (*Let iznad kukavičjeg gnijezda*) do onih koji su zapravo predstavljaju osnovu suradnje psihološke i filmske struke (*Kabinet dr. Caligarija*); od nijemih klasika koji su postali nezaobilazni dio stručne literature (*Tajna jedne duše*) do onih koji filmski progovaraju o mračnim stranama ljudske psihe. Filmsko predočavanje različitih psihičkih poremećaja (anksiozni poremećaji, poremećaji raspoloženja, poremećaji ličnosti, shizofrenija, ovisnosti, poremećaji nagona, nasilje, disocijativni poremećaji i razvojni poremećaji). Također, kolegij studentima pruža uvid u neka od najpoznatijih ali i manje poznatih, potpuno nepoznatih ili zabranjenih filmskih materijala, od kojih će neka, u sklopu kolegija biti po prvi put javno prikazana.

Cilj

Studenti će se znati kritički odnositi prema raznovrsnom filmskom materijalu koji koriste, koji im se nudi, okružuje ih ili im se nameće. Studenti će moći analizirati prikaze psihičkih poremećaja na filmu i odabrati odgovarajući filmski materijal za prezentaciju pojedinog psihičkog poremećaja. Razumjeti će ulogu filmskog medija u održavanju stigmatizacije psihičkih poremećaja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata seminara tijekom jednog semestra.

Studenti se prezentacijom raznorodnog filmskog materijala kroz semestar pripremaju za izradu pisanog rada na jednu od znanstveno-istraživačkih tema iz korpusa psihopatologije u filmu. Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz seminare i na kraju nastave pismenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Begić, D. (2011). *Psihopatologija*. Zagreb. Medicinska naklada

Wedding, D., Boyd, M.A. i Niemiec, R. (2010). *Movies and mental illness: Using films to understand psychopathology*. Cambridge: Hogrefe Publishing.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Gabbard, G.O. i Gabbard, K. (1999). *Psychiatry and the Cinema*. Washington: American Psychiatric Press.

Borovečki Šimurina A. i Rafaelić, D. (u pripremi). *Psihopatologija u filmu Batman Returns (1992.) Tima Burtona*.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno.

Preduvjeti upisa

odslušan kolegij Klinička procjena psihičkih poremećaja

TEORIJA I PRAKSA PROFESIONALNE ORIJENTACIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Profesionalna orijentacija: određenje i osnovne sastavnice. Osnovni metode profesionalnog usmjeravanja. Teorije profesionalnog izbora i razvoja: Hollandova tipološka teorija, Lofquistova i Dawisova teorija prilagodbe radu; Superova razvojna teorija, Gottfredsonina teorija ograničavanja mogućnosti i kompromisa. Brownina teorija izbora karijere i životnih uloga. Krumboltzova teorija socijalnog učenja. Teorija i tehnike profesionalnog savjetovanja: vrste savjetovanja i njihova namjena, osnovni principi savjetovanja, model profesionalnog savjetovanja i njegova primjena. Mogućnosti savjetovanja preko Interneta. Profesionalno usmjeravanje u nas.

Cilj

Upoznati studente s teorijama i metodama profesionalne orijentacije i osposobiti ih za početni rad u području profesionalnog informiranja i savjetovanja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat vježbi tjedno. Predavanja se kombiniraju s praktičnim vježbama, raspravama u grupama i posjetima organizacijama koje se bave profesionalnim usmjeravanjem. Znanje se provjerava na temelju uratka u vježbama i na ispiti.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Brown, D. Brooks, L., & associates. (1996): *Career Choice and Development: Applying contemporary theories to practice* (Third Edition). Jossey-Bass, San Francisco.

Šverko B. (Ur.) (1998): *Vodič kroz zanimanja*. Zagreb: Razbor,. Elektroničko izdanje na URL <http://mrav.ffzg.hr/zanimanja/>

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Holland, J.L., (1992): *Making Vocational Choices: A Theory of Vocational Personalities and Work Environments*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.

O*NET OnLine. <http://online.onetcenter.org/>

Osipow, S. H., & Fitzgerald, L. F. (1996): *Theories of career development*. (4th ed.). Allyn & Bacon, Boston.

Walsh, W.B. & Osipow, S.H. (Eds.) (1995): *Handbook of Vocational Psychology* (2nd Ed.). Hillsdale, N.J.: Erlbaum.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno

Preduvjeti upisa

Odabir i razvoj osoblja.

VOJNA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Predmet, razvitak, područja i metode vojne psihologije; Selekcija i klasifikacija u vojsci; Psihologijske osnove učenja i poučavanja u vojsci; Tehnika i okolica kao čimbenik vojnog učinka; Umor, odmor, cirkadijurni ritmovi i vojna učinkovitost; Socijalnopsihologijske posebnosti vojnih skupina i postrojbi; Psihologija zapovjedničkog ponašanja; Organizacija psihološke pripreme boraca; Psihologijske osnove specijalnog rata; Klinička i savjetodavna psihologija u vojsci, Ratna trauma i PTSP; Posebna poglavlja iz vojne psihologije (tehnike pregovaranja, žene u vojsci) ; Vojni psiholog u postrojbama Hrvatske vojske; Opća vojnopsihologijska iskustva iz Hrvatskog domovinskog rata

Cilj

Upoznavanje s temeljnim spoznajama iz suvremene svjetske vojne psihologije (zemlje zapadnih demokratskih sustava) uz sažet prikaz stanja u tom području u obrambenom sustavu Republike Hrvatske.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata tjedno (1 sat predavanja i 1 sat seminara)

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Pavlina,Ž., i Komar,Z.(ur.)(2000). *Vojna psihologija* (knjiga prva). Zagreb:MORH.

Pavlina,Ž., i Komar,Z.(ur.)(2003). *Vojna psihologija* (knjiga druga). Zagreb:MORH.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Gal,R. & Mangelsdorff (Eds.) (1991). *Handbook of Military Psychology*. New York : John Wiley.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Nema.

ZDRAVSTVENA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Definicija zdravstvene psihologije. Biopsihosocijalni model zdravlja i bolesti. Vjerovanja i stavovi o zdravlju. Psihičke reakcije na bolest. Rad zdravstvenog psihologa u području pedijatrije, deramtologije, kardiologije, onkologije, endokrinologije, neurokirurgije. Zdravstvena psihologija i mogućnost preventivnih aktivnosti (promjena životnog stila i štetnih životnih navika kao oblik prevencije).

Cilj

Studenti će znati temeljne pojmove iz područja zdravstvene psihologije, te osnovna načela pružanja podrške bolesnicima. Moći će sudjelovati u organizaciji preventivnih zdravstvenih programa.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja i vježbe. Vježbe će se provoditi na različitim bolničkim odjelima.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz obavezne izvještaje, te na kraju nastave pismenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Sarafino EP.(2002.) *Health Psychology: Biopsychosocial Interactions*, New York: Wiley&Sons

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ogden J. (2004.). *Health Psychology: A Textbook*, Berkshire:OpenUniversity Press, McGraw-Hill Education

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od pismenog dijela.

Preduvjeti upisa

Nema preduvjeta.

Obavezni predmeti za studente koji dodatno biraju i nastavničko usmjerenje na diplomskom studiju

METODIKA NASTAVE PSIHOLOGIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Različiti pristupi poučavanju. Ciljevi poučavanja. Planiranje poučavanja. Primjena psihologijskih metoda i tehnika u poučavanju psihologije kao srednjoškolskog predmeta. Metode poučavanja. Izravno poučavanje. Suradničko učenje. Poučavanje raspravom. Otkrivanje u nastavi. Praćenje napretka učenika. Vrednovanje ishoda poučavanja i ocjenjivanje. Evaluacija nastave i nastavnika. Poučavanje odraslih.

Cilj

Studenti će biti osposobljeni za planiranje i pripremanje nastave, odabir odgovarajuće metode poučavanja, te oblika praćenja i ocjenjivanja učeničkog napretka. Stečena znanja o poučavanju studenti će moći primijeniti u školskom ili vanškolskom poučavanju.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se odvija kroz predavanja i seminare (2+2).

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Arends, R.,I., (1991), Learning to teach, McGrow Hill, New York

Vizek Vidović, V., Rijavec,M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003.): Psihologija obrazovanja. IEP – Vern: Zagreb

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Kyriacou , C. (1997), Temeljna nastavna umijeća, Educa, Zagreb

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni ispit.

Preduvjeti upisa

Položen kolegij Psihologija obrazovanja: učenje i poučavanje

METODIČKI PRAKTIKUM

Okvirni sadržaj predmeta

Okvirni i izvedbeni programi. Upoznavanje s pisanjem nastavnih priprema. Analiza studentskih uradaka. Prikaz i analiza video snimaka nastave psihologije. Poučavanje o davanju povratnih informacija. Izrada nastavnih materijala. Simulacija sekvenci nastave. Izvedba studentskih nastavnih sati uz snimanje. Analize priprema i izvedbe uz komentare studenata i nastavnika/ce.

Cilj

Studenti će kroz pripremu i izvedbu nastave psihologije uvježbavati nastavničke vještine. Cilj je razviti praktične aspekte nastavničke kompetencije. Studenti će biti osposobljeni za izradu plana nastavnog sata i refleksivno promatranje nastave. Stečene vještine poučavanja studenti će moći primijeniti u školskom ili vanškolskom poučavanju.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se odvija kroz vježbe (0+4). Studenti pišu pripreme za nastavu i izvode nastavne sate što se ocjenjuje.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Arends, R.,I., (1991), Learning to teach, McGraw Hill, New York

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Kyriacou , C. (1997), Temeljna nastavna umijeća, Educa, Zagreb

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Ocjena je rezultat studentskog uratka na vježbama (ocjene pisanih priprema i izvedbe nastavnih sati).

Preduvjeti upisa

Položen kolegij Metodika nastave psihologije.